L

ateitis

1971 / 9

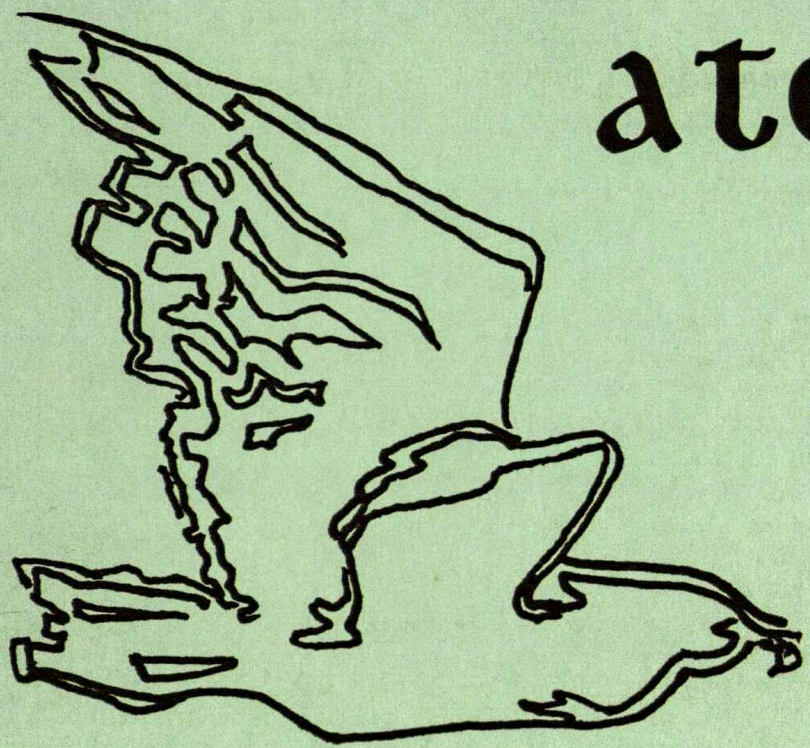

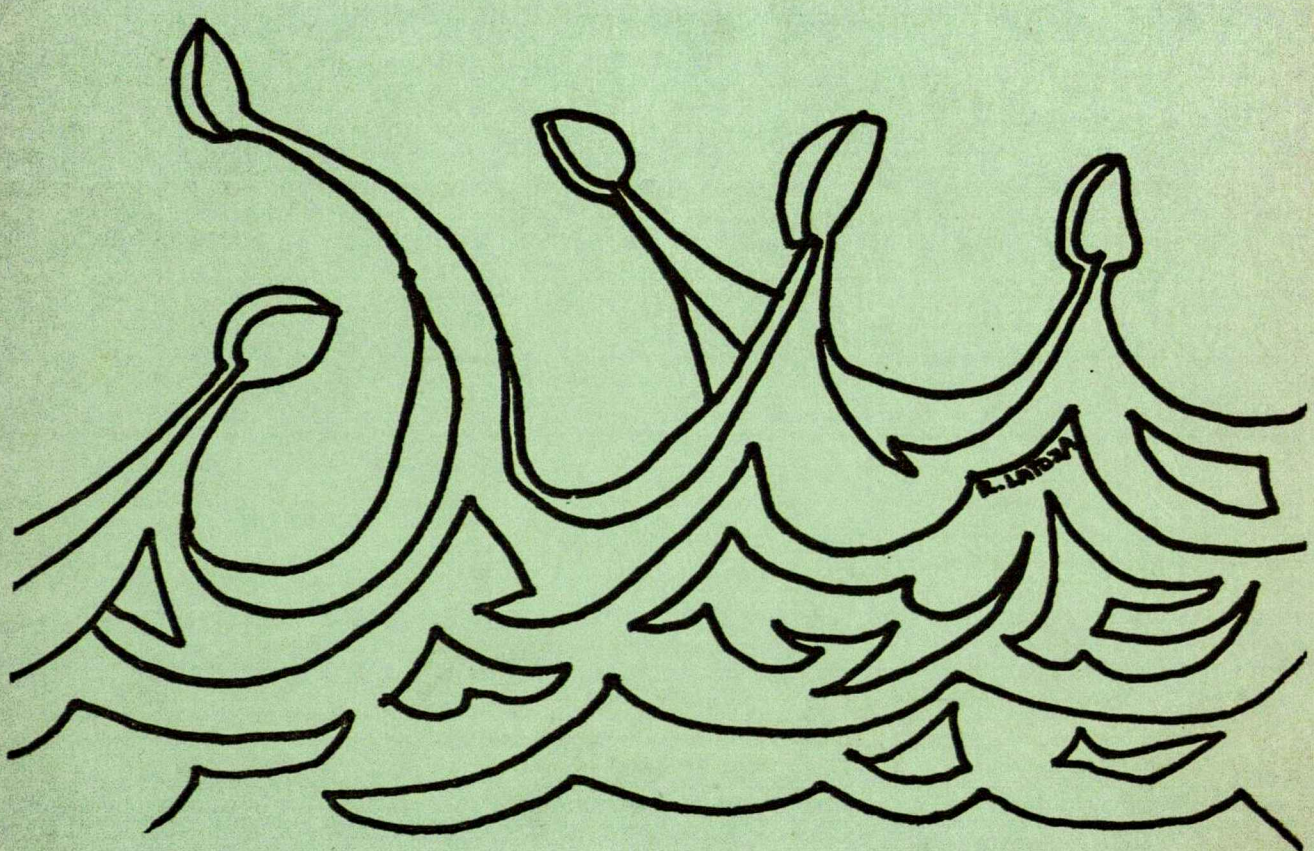

ateitis 9 LAPKRIČIO — NOVEMBER — 1971 — LIETUVIŲ KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS

Jaunieji sendraugiai 257
Kristus Karalius — Kun. Jonas Staškevičius 258
Tautiškumas išeivijoje — Almis Kuolas 260
Ateitininkijos užmiršta misija — Leonardas Valiukas . . 264
Jaunųjų kūryba 272
Studentų stovykla 274
Užuominos 266
Ex Libris: Laiškai Dievui
Lapai, gėlės, medis — Živilė Bilaišytė 267
Gili meilė gamtai — Lina Kriaučiūnaitė . . . 268
Poezija
Gatvė, kuri neturi vardo — Živilė Bilaišytė . . . 270
Storas voras — Jonas Kuprys 273
Kreivos šypsenos 286
Korespondencijos 287
Nuo administracijos stalo . . . . . viršelio 3

Iliustracijos: Roma Jasinevičiūtė — 263; Tomas Petroliūnas — 267, 269; Danguolė Stončiūtė — 270, 273.

Nuotraukos: Rimas Čepulis — 276, 277 (apačioj), 280, 281, 283, 285; Virgilijus Kaulius, S.J. — 259, 287; Kostas Petrauskas—288; Kazys Razgaitis — 275, 277 (viršuj), 278, 279, 282, 284.

Viršelis: Rita Latožaitė.

REDAKCIJA:

7121 South Francisco Avenue, Chicago, Illinois 60629.
Telefonas: 312 925 - 2733.

REDAKCIJOS KOLEKTYVAS:

Saulius Kuprys,
Vytautas Narutis,
Algis Norvilas.

REDAKCINĖ KOLEGIJA: A. Abromaitytė, (Montreal, Kanada); A. Barzdukas (Washington); I. Bublienė, (Cleveland); J. Gaila, (Philadelphia); Rasa Kubiliūtė, (Adelaide, Australija); Daina Kojelytė, (Los Angeles); M. Slavėnienė, (Sidney, Australija); J. Sulcas, (Roma, Italija).

LAUŽYMAS: Danguolė Stončiūtė. Spaudos darbus atlieka Draugo spaustuvė Chicagoje.

ADMINISTRACIJA. Juozas Polikaitis — ATEITIS, 7235 S. Sacramento Avenue, Chicago, Illinois 60629. Telefonas 312 434-2243.

ATEITIS yra Moksleivių Ateitininkų Sąjungos Leidinys. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje $7.00, susipažinimui prenumerata $5.00, garbės prenumerata $15.00, visur kitur laisvame pasaulyje $5.00.

ATEITIS — The Lithuanian Catholic Youth Magazine. Published monthly, except July and August by the Lithuanian Catholic Youth Association. Business address: 7235 South Sacramento Yearly subscription in the US and Canada $7.00. Single copy $1.00. Second class postage paid at Chicago, Illinois.

ateitis

JAUNIEJI SENDRAUGIAI

Laiks nuo laiko vis pasigirsta susirūpinimo balsų jaunaisiais sendraugiais. Tuo pačiu iškyla visa eilė klausimų: Kodėl studentai nepereina į sendraugius? Kaip paįvairinti sendraugių veiklą? Ar nereikėtų jauniesiems sendraugiams įkurti atskirą sąjungą? Tačiau kalboms aprimus, ir vėl toliau einama ta pačia vaga. Bet, mūsų įsitikinimu, šis rūpestis neturėtų taip lengvai baigtis; jis tol turėtų tęstis, kol jaunųjų sendraugių klausimas bus bent dalinai išspręstas.

Kodėl studentai nepereina į sendraugius? Atsakymų čia yra daug, bet mes sustosime tiktai prie vieno. Kad sąjunga narius patrauktų, ji turi juos kokiu nors būdu kaip šviesuolius papildyti. Lietuvoje sendraugiai tai puikiai pasiekė korporacijų rėmuose. Jose susiburdavo toliau ryšius palaikyti bendro intereso draugai. Tačiau išeivijoje tokia veikla sunkiai įmanoma. Čia reikia naujos veikimo formos, kuri visus apimtų, bet leistų pasireikšti individualiems interesams, kuri patenkintų minties pasaulį, bet ir suteiktų praktiškų uždavinių. Gal tada jaunas žmogus nesutapatins sendraugių su senų draugų būriu, o matys juose brandos laikotarpį, kuris įprasminamas visuomenine ir kūrybine veikla, kuris ir jiems atrodys patrauklus.

Kaip paįvairinti sendraugių veiklą? Jei norime jaunus narius išlaikyti, reikia pradėti ieškoti naujų veiklos pavyzdžių. Gražu kartais visiems susirinkti, bet to neužtenka. Šalia formalių susirinkimų, reikia sudaryti sąlygas ir mažesnio masto susiėjimams ir paprastam atsikvėpimui. Taip pat reikia parodyti daugiau drąsos ir tematiniu atžvilgiu. Yra tiek daug dabarties klausimų, o sendraugių susirinkimai dažnai pravedami lyg jų nebūtų. Gi asmenys, kurie sugebėtų tais klausimais kalbėti, taip ir lieka neįvertinti. Pagaliau reikia neužmiršti sendraugių stovyklos. Paskutiniu metu šios stovyklos jaunųjų nebepatraukia. Gi kaip tik jaunieji turėtų jose dalyvauti. Sendraugių valdyba turėtų sąmoningai jaunuosius sendraugius į stovyklas pakviesti ir jiems pritaikyti programą.

Ar nereikėtų jauniesiems sendraugiams įkurti atskirą sąjungą? Mūsų įsitikinimu atskiros sąjungos nereikia. Sendraugis yra asmuo, kuris jau savarankiškai kuria savo gyvenimą, nesvarbu ar jis 30-imt ar 60-imt metų. Tačiau linkime sendraugių sąjungai sukurti tokią veiklą, kuri atspindėtų visų narių norus ir troškimus, kuri patenkintų ir jaunus ir vyresnius. Taip, tai bus labai įvairi ir šakota veikla, bet tuo pačiu įdomi ir prasminga.

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

Kristus Karalius

KUN. JONAS STAŠKEVIČIUS

Karalius yra žavus ir didingas pavadinimas. Daugumas dabartinių karalių yra nustoję sprendžiančios rolės valstybėje ir tapę tik istorinės praeities papuošalais. Tačiau istorijos bėgyje taip titulavosi visa eilė žmonių, nuo kurių priklausė — tautų ir kraštų likimas. Juos įsivaizduojame kaip žmones, dėvėjusius brangius drabužius, buvusius turtingus ir galingus, turėjusius savo karalijose turtuolių, vargšų ir vergų, kurie visi stengėsi atlikti kiekvieną karališkąją užgaidą bei troškimą.

Šį karaliaus titulą nuo amžių Šv. Raštas pranašavo Kristui. Įvairūs Sen. Testamento tekstai kalba apie tai. Dovydas Jį vadina taikos karaliumi ir skatina laimingam žygiui už ištikimybę ir teisybę. Kitur Jis vaizduojamas kaip garsus karvedys kovojąs už gėrį — Dievo pateptasis karalius — kunigas. Naujajame Testamente pats Kristus teisme Pilotui prisipažįsta esąs karalius ir miršta su to žodžio įrašu ant kryžiaus.

Nors Kristui ir skiriamas šis pavadinimas, tačiau net ir anais laikais pranašai skelbdami įsivaizdavo Jį kitokiu karaliumi nei visi kiti. Apie Jį tais laikais kalbėjo, kaip apie kokį demokratijos nešėją į to meto santvarką, kur visi būtų lygūs ir kiekvieno balsas būtų girdimas.

Šiais laikais suprantame, kad ir pačioje demokratiškiausioje valstybėje viskas gražu ir lygu tik popieriuje. Pavyzdžiui, kad ir Amerikos prezidento rinkimai. Nors ir sakoma, kad kiekvienas tam tikrą amžių pasiekęs pilietis gali tapti prezidentu, tačiau praktiškai tik turtingieji tegali tai pasiekti, nes daug pinigų reikia išleisti pačiam išsireklamuoti. Galbūt, dėlto pasaulis ir nekreipia perdaug dėmesio į Kristų, nes Jis nesireklamuoja. O tam, galbūt, yra pagrindo. Reklamas seka tik sensacijų gaudytojai — žmonės, kurie vieną dieną balsuoja už vieną, o kitą dieną už kitą, pagal tos dienos nuotaiką ir madą. Todėl, kai žydai vieną sykį bandė Jį apšaukti savo karaliumi, Jis pabėgo. Bėgo ne išsižadėdamas savosios karalijos, o tik Jam taikomos karaliaussampratos, nes Jis nėra tik žydų ar tiktai lietuvių, ar kokios kitos vienos tautos karalius.

Amžių bėgyje įvairios krikščioniškosios tautos savo kivirčuose bei karuose kiekviena bandė Kristų laikyti savo karaliumi. Bandome tokiu karaliumi Jį laikyti ir mes — šio amžiaus žmonės. Mes Jį nori-

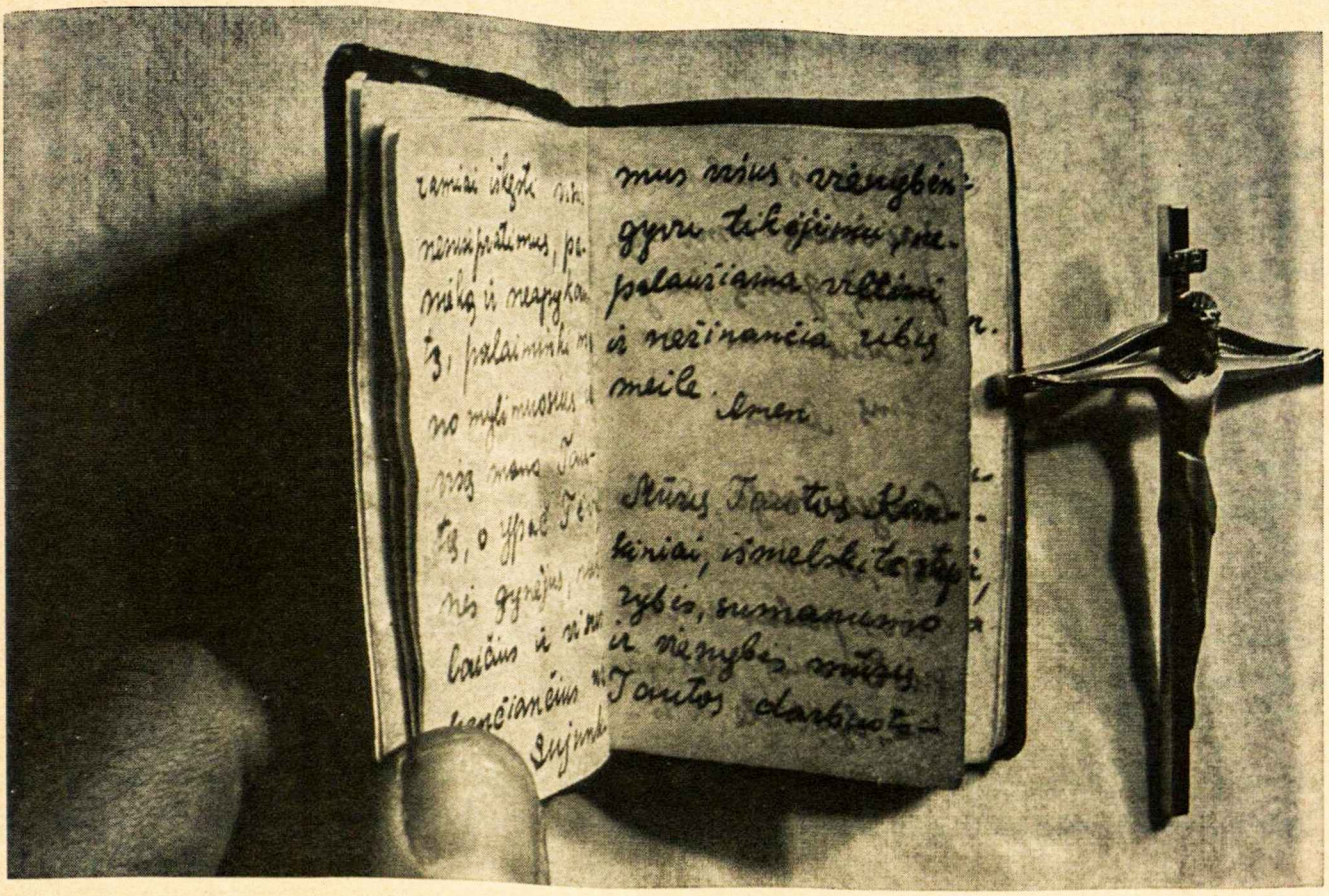

me pasidaryti savo žemiškuoju valdovu. Todėl atsiranda tokie mesijai kaip Che Guevara, Torres, Berrigan broliai ir į juos panašūs, kurie bando Jį personifikuoti ir neapvilti žmonių minios, laukiančios savo užgaidų patenkinimo,

Kristus gi ieško ko kito. Jo karalija ne maišto, kivirčų ir prievartos, o dvasinės laisvės karalija, kuri teikia žmogui galimybę išugdyti ir apvaldyti savyje neaprėpiamus dangiškosios laimės plotus, įnešti į savo širdį išoriniais įvykiais nepajudinamą vidinę ramybę.

Paprastai valdovai stengiasi savo valdžią tuoj įvesti ir išreikalauti visų paklusnumo. Kristus neskuba. Jis buvo prieš porą tūkstančių metų. Jis yra ir dabar mūsų tarpe, veikdamas pamažu. Nors Jam pavestas visas pasaulis ir Jis galėtų su kiekvienu žemišku valdovu pasielgti taip, kaip ir jie elgiasi su savo valdiniais, tačiau Jis prievartos nenori. Jis trokšta ne mus valdyti, bet kad mes, Jį supratę, pamiltume ir paklustume. Kad nelaikytume Jo tik sau lygiu broliu, kurį galime mylėti, o kai neparanku — atstumti, bet kad pripažintume Jį ir savo valdovu, nuo kurio meilės jokio pabėgimo nėra. Ta Meilė suranda kiekvieną ir laukia atsakymo: valdyti ne kitus, o išmokti valdyti save. Tuo įnešame į šį pasaulį Kristaus trokštamos darnos dalelę, kuri mus įgalins gerbti, mylėti, atjausti ir suprasti vienas kitą, padėti ir aukotis visiems ir jungtis Jame. Tokiu būdu teprašoksime visų karalijų, diktatūrų bei demokratijų ribas.

Žemiškų valdovų mes reikalingi: be jų mūsų valstybėse būtų chaosas. Tačiau įvertinkime ir savo dangiškąjį valdovą: nepririšime Jo prie vienos tautos ar vienos siauros bet užsispyrusiai peršamos idėjos. Jo valdžia plati ir didelė. Jis kviečia mus žengti į neaprėpiamus ir neužmatomus plotus, prieš kuriuos viskas nublunka. Tik taip žengdami, pasėsime išpranašautosios karalijos sėklą savyje pilnam augimui ir išsiskleidimui tautose ir pasaulyje.

TAUTIŠKUMAS IŠEIVIJOJ

ALMIS KUOLAS

Nagrinėjant tautiškumo klausimą, iškyla trys įdomūs, pagrindiniai dalykai: Kas? Kodėl? ir Kaip?

Kas yra tautiškumas? Kodėl tautiškumas yra svarbus? Kaip mes galime, išeivijoje gyvendami, kurti tautinę lietuvišką kultūrą ir kuo ji turėtų reikštis praktiškai?

Žvelgdami į pirmą klausimą, matome tris skirtingus atvejus. Nepriklausomoje Lietuvoje, okupuotoje Lietuvoje ir išeivijoje tautiškumo išlaikymas kėlė ir tebekelia visai kitokius uždavinius, jei norime išlikti lietuviais.

Nepriklausomoje Lietuvoje daugelį kiekvienai tautai svarbių tautinių uždavinių vykdė pati valstybė. Ji organizavo švietimą taip, kad kiekvienas lietuvis būtų šviesus žmogus, gerai išmoktų savo gimtąją lietuvių kalbą, žinotų savo tautos istoriją, įsisąmonintų savo tautinę paskirtį ir uždavinius. Ji rėmė mokslo žmones, kūrėjus menininkus, kurie savame gimtajame krašte ir savoje lietuviškoje bendruomenėje turėjo natūralų pagrindą savo kūrybai.

Kitaip yra okupuotoje Lietuvoje. Okupantai rusai turi savo tikslus ir uždavinius, priešingus lietuvių tautiniams tikslams. Todėl, norėdami išlaikyti savo tau-

tiškumą, lietuviai dabartinėje okupuotoje Lietuvoje turi išsiugdyti atsparumą rusinimui. Reikia pasipriešinimo rusų kalbai, rusų kultūrai, jų knygoms ir t. t. Mokyklose, kur dėstoma rusų istorija ir komunistinė filosofija, atsparumas turėtų būti ypač stiprus. Bet jis turėtų reikštis pasyviu pasipriešinimu, nes, savaime aišku, aktyvus pasipriešinimas gali visai sunaikinti tautą.

Mums išeivijoje tautiškumas stato vėl kitokius uždavinius. Iš tikrųjų, tai priklauso iš dalies nuo to, ar tai taikome tėvams ar vaikams. Tėvų didžiausias rūpestis yra šis: ar jie įprasmins savo tautinį buvimą svetur, ar suklups prieš brutalią tikrovę, ištirpdami ir virsdami, kaip dr. J. Girnius sako, "darbo žaliava" kitiems. Faktai rodo, kad ne visi lietuviai yra pasirinkę sunkesnį kelią. Didelis skaičius pasuko menkystės keliais, kurie juos viliojo įvairiais materialiniais ar kitokiais išoriniais būdais. Koks Povilas Bravaras pakeitė savo vardą ir pavardę į "Paul Brown," ir tokiu būdu jis gavo geresnę poziciją firmoje ir alga pakilo tūkstančiu dolerių į metus. Nors angliškai vos pakalba, Paul Brown sėdi raštinėj ir sprendžia pasaulio problemas.

Iš kitos pusės jaunimui yra iššaukimas. Pasidaryti tautiškai susipratusiais lietuviais amerikiečių ar kanadiečių tarpe nevisuomet yra lengvas uždavinys. Ir todėl kyla klausimas, kam čia dar bandyti pasirodyti lietuviu, kai toks pasididžiavimas anglų tarpe neatneš jokios naudos, o man tik nereikalingas laiko gaišinimas lietuviškoje mokykloje ar organizacijoje!

Tai yra sunkiai atsakomas klausimas. Gaila, kad šių dienų jaunimas, atsakymo ieškodamas, kreipiasi į tėvus, kurie duoda labai "mizerną" emocijom pagrįstą atsakymą. Pvz.: O, vaikeli, tu turi mokėti lietuviškai kalbėti, ką gi darysi, jei reikės grįžti į laisvą Lietuvą". Šiuo metu nematyti galimybių, kad Lietuva bus netrukus laisva, o pagaliau, kad nepriklausomybė ir būtų atstatyta, abejoju, ar tam jaunuoliui labai rūpėtų grįžti. Gal įdomu būtų nuvažiuoti aplankyti tą "pieno ir medaus" kraštą. Aš net labai abejoju, ar daugumas tėvų šiuo metu grįžtų.

Kitas dažnai girdimas atsakymas: "Vaikeli, tu turi būti lietuviuku, nes esi lietuvių sūnus, ir ką gi kiti tėvai sakys, jei matys, kad tu nemoki lietuviškai". O kas gi tam vaikeliui, ką kiti galvoja apie jį. Jo draugai nieko nesakys, o kiti tegul pasikaria! Jam nei šilta nei šalta. Tokią reakciją labai dažnai matome.

Tai koks gi turėtų būti mūsų atsakymas į šį slegiantį klausimą ?Atsakymas turi būti logiškas, bet ne emocinis, nes jaunimas sunkiai gali suprast tėvų pergyvenimus ir jausmus.

Todėl pradėkime atsakymo ieškoti faktuose, ne abstrakčiose mintyse. Faktas numeris 1-mas:

Žmogus yra visuomeninė būtybė. Žmogus negali egzistuoti be visuomenės, be kitų žmonių, be kitų žmonių pagalbos. O tauta kaip tik ir sudaro tam tikrą bendruomenę, kurioje žmogus gali surasti prieglaudos ir jėgos. Ir tauta, taip pat kaip ir šeima, yra natūrali bendruomenė, nes žmogus į ją gimsta. Žmogus gimsta lietuviu lygiai taip pat, kaip jis gimsta berniuku ar mergaite, kaip jis gimsta mėlynom akim. Jis negimsta amerikiečiu, nes tokio dalyko kaip amerikiečių tautos visai nėra!

Vieninteliai kandidatai į tokią tautą būtų indėnai arba eskimai, ir abejoju, ar bent kuris lietuvių tėvų vaikas laikytų save indėnu ar eskimu.

Priklausymas tautai mums duoda didesnę galimybę bendrauti, būti visuomeniškais. O ateitininkams visuomeniškumas yra vienas iš penkių svarbiųjų ideologijos stulpų, ir jo negalim užmiršti.

Faktas numeris 2-as:
Žmogus iš pat prigimties remiasi vienokiu ar kitokiu žmonių artumu. Kraujo ry-

šiai, kaimynai, bičiuliai. Žmogus natūraliai džiaugiasi artimo žmogaus pasisekimais ir laimėjimais ir liūdi dėl jį ištikusios nelaimės, nelemties.

Taigi simpatijos tautai susikuria spontaniškai iš betarpiško kontakto ir vidinės simpatijos žmogui. Tauta natūraliai jungia visus ir veda į bendrą tikslą. Faktas numeris 3-čias:

Žmogus yra kūrybingas. Jis kuria tradicijas, mokslą, meną, dėl to kyla kultūra. Tauta kaip tik ir yra pagrindas nuolatiniam kultūros vystymuisi. Tik neatitrūkus nuo tautos, kultūra gali augti, bręsti, tobulėti. O mums, kaip tautos nariams, yra užduotis išlaikyti mūsų kultūrą. Niekas kitas tokios kultūros neturi, neturėjo ir neturės. Todėl tik mes galim lietuvišką kultūrą išvesti į pasaulį, tik per mus galės ta kultūra augti ir tobulėti.

Faktas 4-tas:

Tauta yra svarbiausia bendruomenė, kurioje susikuria šimtai įvairių organizacijų. Be lietuvių ateitininkai neegzistuotų. Įvairios politinės partijos, ideologiniai ir bičiulių sambūriai, profesinės grupės bei visokie kitokie susitelkimai egzistuoja tik tautinėje erdvėje. Sunaikink tautą, sunaikinsi šimtus organizacijų.

Faktas 5-tas:

Žmogui reikia pastovumo. Mums išeivijoje sunku rasti tokį pastovumą kasdieniniame gyvenime. Mašinų modeliai, dėžučių užrašai, reklamos, rūbų mados, viskas keičiasi. Ir ne tik keičiasi, bet nežmoniškai greitai keičiasi. Žmogus vos pradeda priprasti prie vieno dalyko, o tas dalykas jau pasenęs, atgyvenęs, jau laikas jį vėl pakeisti nauju, tobulesniu.

Psichologai sutinka, kad šitoks nepastovumas žmogui labai kenkia. Žmogus negali visą gyvenimą praleisti, bandydamas pritapti prie naujovių. Jis turi kartais atsikvėpti, pasidžiaugti tuo, kas yra pastovu ir nesikeičia. O gi tauta nesikeičia. Šituo atžvilgiu mes, kitataučiai, pralenkiam "grynus amerikiečius". Jie neturi ko nusitverti, už ko užsikabinti. Amerikos ir Kanados papročiai, tradicijos ir visas gyvenimas yra labai nepastovūs. Net šiuo metu tvirtasis Amerikos doleris svyruoja. Mes kaip tik turime tokį pastovumą, tokį nekintamumą savo tradicijose. Cepelinai buvo valgomi prieš šimtmetį, tebėra skanus maistas ir dabar. Kūčios, vardinės, Vasario 16-tosios minėjimai, Pulkim ant kelių giesmė, ir t. t. nesikiečia. Ir nors kartais atrodo, kad kai kurie dalykai pvz., minėjimai, yra pasenę, atsibodę, mums jie yra labai naudingi. Jie mums padeda suprasti dabartį ir duoda progą pabėgti nuo nežmoniško gyvenimo tempo, duoda progą pailsėti.

Taigi penki faktai parodo tautiškumo svarbą. Lieka panagrinėti, kaip praktiškai mes galime ugdyti savo lietuviškumą ir pareikšti jį išeivijos sąlygose.

Lietuviškos mokyklos yra geros, bet jų toli gražu neužtenka. Palaikykime ryšius su pusbroliais, pusseserėmis, giminėmis Lietuvoje. Rašykime jiems laiškus. Šitokiu būdu mes turėsim rašyti lietuviškai — o tai jau gerai. Tuo pačiu palaikysim ryšius tarp Lietuvoje kuriamos kultūros ir išeivijos kultūros. Nereikia rašyti politiniais ar religiniais klausimais—rašykite apie šiaip sau įvykius, apie meną, literatūrą, mokslą. Siųskim jiems, kas turim, perskaitytų žurnalų. Ypač specialiųjų žurnalų, pvz., Scientific American, Atlantic Monthly, ir t. t. Gimnazijų ir universitetų bibliotekos prašo šitokių žurnalų. Ir šitokius žurnalus rusai lengvai leidžia per sieną.

Amerikoje ir Kanadoje yra daug lietuvių, bet mažai yra žinoma apie jų gyvenimą. Yra labai įdomus uždavinys parašyti įvairių kolonijų studijas. Galima apsiriboti ir mažesne tema ir parinkti medžiagą pvz. studijai "Lietuviškas jaunimas Chicagoje", ar bet kuriam kitam mieste. Reikėtų sužinot, kiek to jaunimo yra, koks procentas moka lietuviškai, koks procentas ne, koks procentas įsijungęs į lietuvišką

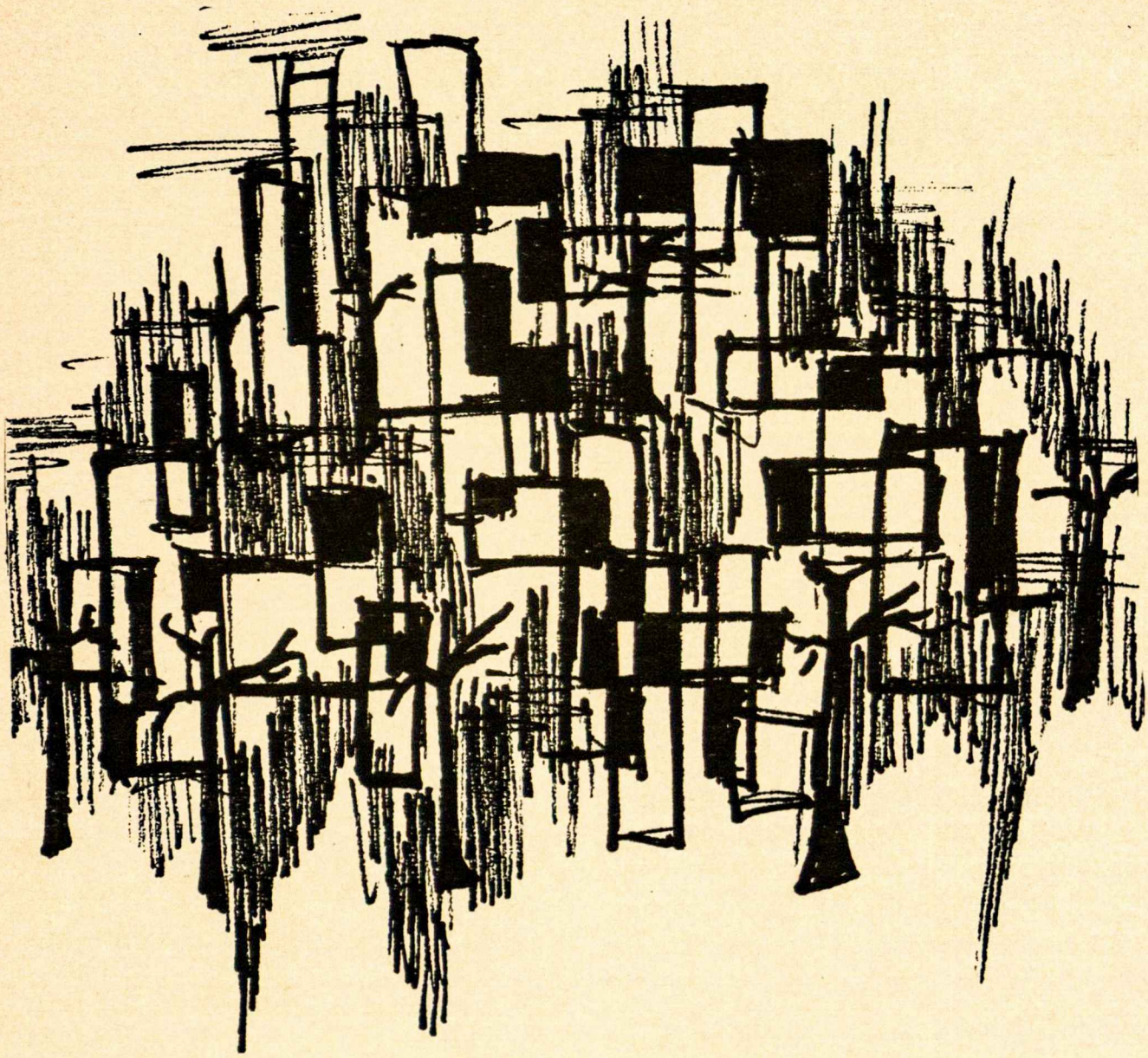

veiklą, kiek visai atitrūkę nuo lietuvių. Ar skirtingai galvoja tie, kurie palaiko ryšius su lietuviais, ir tie, kurie nebeturi tokių ryšių? Kodėl dalis lietuvių jaunimo iš viso atitrūko? Koks lietuviško jaunimo procentas naudoja narkotikus? Sunku būtų tikslius rezultatus gauti, bet įvairiom priemonėm, anonimiškom anketom ir t. t. yra įmanoma.

Retas kuris yra bandęs tokią studiją, nors pora jau yra. Adresus galima gauti per parapijas, bendruomenę, bibliotekas, universitetų sąrašus ir t. t. Įvairių informacijų galima gauti iš senų lietuvių, kurie dar atsimena kolonijos kūrimosi laikus.

Šitokios studijos yra įdomios visiem pasiskaityti, naudingos bibliotekom, valdžios įstaigoms, spaudai.

Pasakykime kitiems, kad lietuviai egzistuoja. Amerikoje "melting-pot" teorija nyksta. Atskiros tautinės mažumos pradeda didžiuotis savo tauta. Amerikoje šitas sąjūdis prasidėjo su negrais. Kanadoje prancūzai pirmieji pasirodė. Dabar indėnai irgi ima garsiau kalbėti. Nemiegokime ir mes! Laikas, kad mes parodytume pasauliui, kad lietuviai egzistuoja ir turi savo kultūrą, savo kalbą, senesnę ir įdomesnę už kitas. Nebijokime būti Povilu Bravaru, o ne Paul Brown.

ATEITININKIJOS UŽMIRŠTA MISIJA

LEONARDAS VALIUKAS

Ateitininkija Lietuvos nepriklausomybės kovų laikais (1918 - 1920 metais)paliko mokyklų suolus, padėjo į šalį "knygą ir lyrą" ir išėjo į kovą dėl krašto laisvės ir nepriklausomybės. Kraštą užplūdo 1940 metais komunistinė lava. Ateitininkija įsijungė į aktyvų pasipriešinimą pavergėjui. 1941 metų birželio mėnesyje sukilimo dienos prieš sovietus. Ateitininkijos įnašas šiame laimėjime buvo milžiniškas. Kraštą pavergia naciai, vėliau juos pakeičia rusų komunistai. Prasideda pasipriešinimas pavergėjams ir vėliau partizanų kovos. Vėl ateitininkijos auka milžiniška.

Gyvybiniais tautos momentais ateitininkija neliko abejinga ir suprato bei pajautė tikrąją savo misiją — pilną įsijungimą į kovą dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės. Ar ateitininkija supranta savo misiją laisvajame pasaulyje? Toli gražu ne!

Kokios temos vyrauja ateitininkų stovyklose, vadų kursuose, suvažiavimuose ir mažesnio pobūdžio parengimuose? Kuo ateitininkija sielojasi, apie ką ten kalba? Kokios problemos yra ten sprendžiamos? Lietuva pakėlė ir tebepakelia žiauriausią savo istorijoje vergiją. Lietuvos laisvinimo klausimas turėtų vyrauti visose diskusijose, svarstymuose, pašnekesiuose. Paskaitininkai turėtų tai akcentuoti iki aukščiausio laipsnio. Bet taip nėra. Dar blogiau. Visas tas reikalas yra, galima sakyti, pamirštas.

Ateitininkai (sendraugiai ir jaunesnieji) turi būti ir geri katalikai ir kartu besisieloją visad Lietuvos ateitimi ir pilnai įsijungę į kovą dėl jos laisvės ir nepriklausomybės. Jei to nėra, ateitininkija nesupranta savo misijos laisvajame pasaulyje. Koks yra konkretus ateitininkijos įnašas kovoje dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės? Atsakymo į tą klausimą negalėjo man duoti ateitininkijos šulai ir vadams kursų rengėjai ir tų kursų vadovai.

Konkretūs darbeliai laisvės žygyje

Sendraugiai ir jaunesnieji ateitininkai turi skirti pakankamai dėmesio religinei, dvasinei ir akademinei gyvenimo pusei, bet taip pat neprivalo pamiršti, ko iš jų laukia pavergtoji Lietuva. Jei eilinis lietuvis turi vykdyti savo misiją laisvajame pasaulyje, tai ateitininkija turėtų siekti tobulybės šioje srityje.

Didelė sendraugių dalis yra įsitikinusi ir net kalte įsikalusi sau į galvą, kad Lietuvos laisvinimo darbą turi vykdyti "pa-

teptieji" (vadinamieji mūsų veiksniai ir apie juos susispietusios mažos "vadų" grupės). Jaunesnieji ateitininkai (didelė jų dalis!) kovą dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės įsivaizduoja tik su ginklu rankoje. Anot jų, šiuo metu tai esą neįmanoma, tuo pačiu tas reikalas atidėtinas į šalį. O tame didžiajame laisvės žygyje yra šimtai būdų ir kelių ir be ginklo rankoje!

Kaip ir nuo ko pradėti? Kaip ateitininkus padaryti pilnai suprantančiais ir vykdančiais savo misiją laisvajame pasaulyje?

1. Dėl šio didžio negalavimo yra dalinai kalta ateitininkijos vadovybė. Ateitininkijos vadovybė turi suruošti pati sau "rekolekcijas" lietuvių laisvajame pasaulyje pilnutinės misijos supratimui. Tos vadinamos "rekolekcijos" galėtų būti konferencijos forma, kurioje be ateitininkijos visos vadovybės narių dalyvautų visi galimi Lietuvos laisvės žygio ekspertai ir praktikai.

2. Studijų savaičių, vadų kursų ir suvažiavimų metu skirti daugiau laiko Lietuvos laisvinimo žygių planavimui ir konkrečių to darbo planų paruošimui. Čia vėl kviestini į talką to darbo ekspertai ir praktikai.

3. Lietuvos Vyčius (JAV-bių lietuvių katalikų organizaciją) prieš 25 metus išjudino Lietuvos laisvinimo darbui a. a. kun. Jonas C. Jutkevičius, Lietuvą pažinęs tik iš knygų. Neseniai jis buvo pašauktas amžinybėn. Jis sakyte įsakydavo kiekvienam Lietuvos vyčių organizacijos nariui atlikti bent keletą mažų darbelių kasmet Lietuvos vadavimo darbe: (a) parašyti Lietuvos bylos reikalu laiškutį savo skaitomam dienraščiui (amerikiečių!); (b) reaguoti tinkamu laiškučiu į nepalankų straipsnį Lietuvos laisvinimo klausimu: (c) kontaktuoti bent kartą kasmet abu savo steito senatorius ir savo kongresmaną Lietuvos bylos reikalu. Tuos mažus darbelius galėtų atlikti ir kiekvienas sendraugis ir kiekvienas moksleivis ir studentas ateitininkas. **Žinoma, iniciatyva turi išplaukti iš ateitininkijos vadovybės!**

4. Galima paminėti dar vieną ar kitą darbelį, kuriuos be didesnių pastangų galėtų atlikti jaunesnieji ateitininkai (moksleiviai ir studentai). Beveik visos vidurinės mokyklos (high schools) ir, žinoma, visos kolegijos ir universitetai turi savo laikraščius ir kitokio pobūdžio leidinius. Lietuviškasis jaunimas pilnai gali "įpiršti" daug dalykų Lietuvos bylos klausimais tai spaudai. Kas semestrą studentai turi parašyti po keletą referatų (term papers). Kodėl lietuviai studentai negalėtų parašyti bent po vieną referatą kasmet Lietuvos bylos klausimais? Siekiant magistro ir daktaro laipsnių, reikia parašyti rimtus darbus ar net veikalus. Temų pasirinkime studentai turi daug laisvės. Kodėl tie darbai ar veikalai nerašytini Lietuvos bylos klausimais?

Pajudėti pilna sparta

Studijų savaičių kursų vadams ir kitomis progomis nepakanka mums tik pakelti ir nuleisti vėliavas ir sugiedoti Tautos himną; nepakanka pavaikščioti su žvakutėmis stovyklavietėse, pagerbiant partizanus; nepakanka nušluostyti vieną ar kitą ašarą beklausant vienos ar kitos patriotinės lietuviškos dainos ar padeklamuojamo eilėraščio. Kenčianti tauta ir žuvusieji už jos laisvę laukia iš mūsų visų konkrečių darbų. Ar mes galime ramia sąžine tarti: darome viską, ką tik galime, kaip galima greitesniam laisvės ryto priartinimui Lietuvai?! Tik gal vienas ar kitas ateitininkas gali tai pasakyti. Nepaprastai pavėluotas reikalas! Ateitininkijos vadovybė ir visa ateitininkija turi pajudėti šia linkme kaip galima greičiau ir kaip galima didesne sparta.

užuominos

Kilme didžiuojantis. Šiuo metu, ypač anglosaksiškam pasaulyje, mada kalbėti apie etnines grupes. O tam yra pagrindo. Per eilę metų svetimos kultūros slopinamos, etninės mažumos staiga pasijuto esančios vertingos. Kiek anksčiau šios grupės šliejosi prie anoniminės visuomenės, tiek dabar jos reiškia atvirą pasididžiavimą.

Etninių grupių atbudimas yra vertas dėmesio. Tautinėm mažumom, norinčiom kultūriniai klestėti, šis atbudimas gali būti nepaprastai reikšmingas. Tai gyvas pasipriešinimas nuolatiniam spaudimui lietis į platesnę masę. Iš tikrųjų, atsiranda dabar galimybė tautinėm grupėm giliau save pajusti ir likti ištikimom savo kilmei ir kultūrai.

Tačiau per daug vilčių į etninių grupių suklestėjimą nereikėtų dėti. Kaip ir kiti šių dienų judėjimai, tai gali būti tik prabėgantis prasmės ieškojimas. Galutinai ne etninių grupių populiarumas yra svarbus, o tai, ką mes su tuo reiškiniu darysime. Gi tam reikia tik dviejų dalykų: vaizduotės ir darbų.

Globėjų kursai. Su pasigėrėjimu kas metai skaitome apie jaunučių ir jaunių globėjų kursus. Tai bene vienas iš produktyviausių mūsų veiklos reiškinių. Šiuose kursuose gausus būrys vyresnių moksleivių ir studentų turi progos pasisemti žinių, liečiančių globėjų užduotį ir rolę. Aiškinami įvairūs veiklos metodai ir nušviečiama jauno vaiko psichologija. Ne vienu atveju kursų dalyviams net suteikiama proga patiems surinktas žinias praktiškai pritaikyti.

Šią veiklą norime vispusiškai pagirti. Ji mūsų organizacijai turi gyvybinės reikšmės. Pailsus vyresniesiems globėjams, dabar ruošiami globėjai galės perimti jų eiles. Todėl skatiname šiuos kursus ir toliau organizuoti, ir jei įmanoma, jų skaičių net praplėsti. O pagrindinę organizatorę p. Eleną Gudinskienę ir jos padėjėjus norime už sėkmingą ir gerai atliekamą darbą pasveikinti ir palinkėti tolimesnės ištvermės.

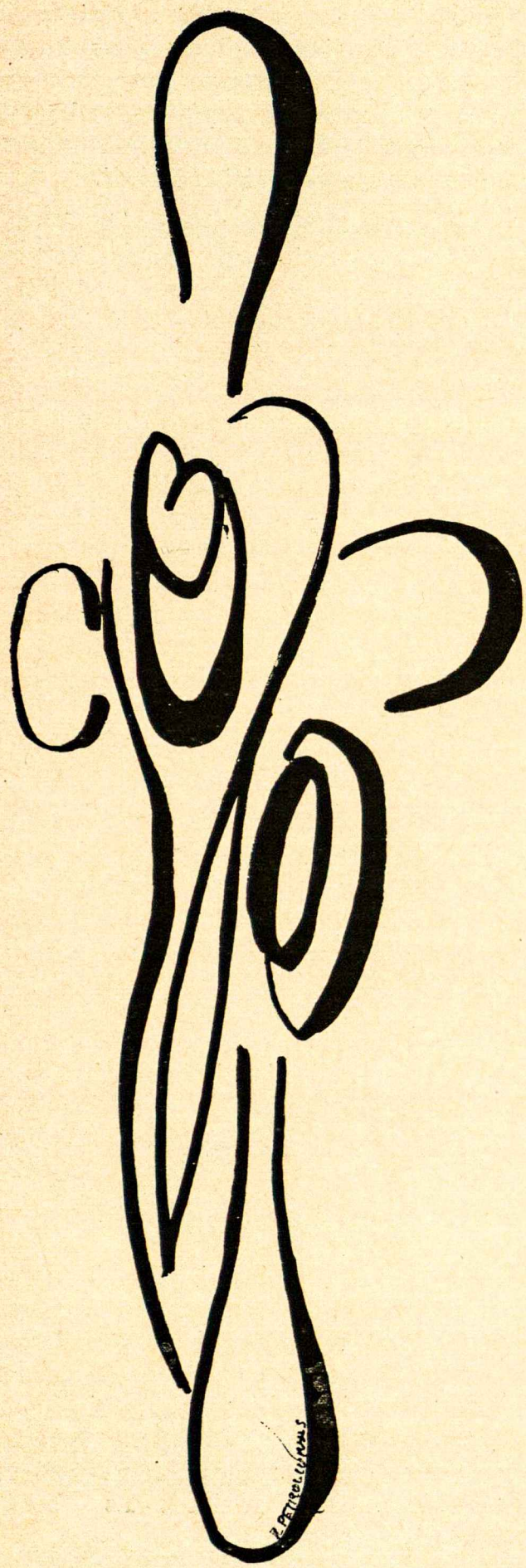

EX LIBRIS

LAIŠKAI DIEVUI

Danguolė Sadūnaitė, **Laiškai Dievui.** Išleido Ateitis 1970 m. Spaudė Tėvų Pranciškonų spaustuvė, Brooklyn, N.Y.

Lapai, gėlės, medis

Poetas, išleisdamas savo kūrybos rinkinį, atskleidžia skaitytojams save, savo pasaulėžiūrą, savo tiesos ieškojimo kelią. Jei tai yra tobulas rinkinys ir jame esanti poezija yra tikrai verta to vardo, skaitytojas gali ne tik suprasti poeto sielą, bet taip pat yra priverstas žvelgti į save giliau ir save suprasti. Paėmus į rankas Danguolės Sadūnaitės rinkinį **Laiškai Dievui**, susidaro kaip tik toks tiesos ieškojimo vaizdas, kuris nuveda skaitytoją naujais, dar jam nežinomais keliais.

Poetės priemonės nusakomos dedikacijoje — lapai, gėlė, medis, "Tai mūsų laiškai Dievui." (psl. 5). Sekdami D. Sadūnaitės nueitomis pėdomis, mes prieiname pirmą dalį rinkinio, pavadintą "Žiemai artėjant". Tai savotiška metų ciklo dalis, kur dauguma eilėraščių paskirta rudeniui, bet kuri baigiasi vilties pilna invokacija pavasariui. Šioje dalyje pagrindinius vaidmenis atlieka saulė, "stropi obuolių valgytoja" (psl. 12), lietus, kuris gėlių lysvėje išmėgina "savo naujus batukus", (psl. 14), medis, kurio beliko "tik mylinti širdis" (psl. 15). Ir nors poetė pergyvena rudens žiaurumus, žeidžiančius ją ir gamtą, ji pabaigoje maldauja: "Leisk man sugrįžti medžiu," nes jos pačios "rankos nebylės / Ir lūpos kurčios." (psl. 30).

Antroji dalis pavadinta "Vidudienį", ir joje telpa visas vidudienio ryškumas, pagautas judesys, įtempta valia. Čia vėl figūruoja saulė, mėnuo, medis. Čia randame atviresnio kreipimosi į Viešpatį, aiškesnio savęs ieškojimo didmiestyje, žodžiuose, šiandieninėje dykumoje. Trečioje dalyje "Pavasarį", matyti dar aiškesnis suartėjimas su gamta, kuri pasikartoja pir-

mosios dalies paskutinio eilėraščio tema "leisk man sugrįžti medžiu." Pavasario gyvybė pripildo medį, žolę, tekančią saulę ir poetę, kuri paskutiniame rinkinio eilėraštyje gieda: "Ir kažkas manyje atsitiesia / Kažkas juokiasi, verkia / Kažkas skuba sutikti saulę."

Poetės kelias į tiesą — gamta: jos poetinės priemonės — prozopopėja ir palyginimai. Lietus, mėnuo, saulė, medis, žolė, žvaigždės keičia vaidmenis, pereidami iš vienos metaforos į kitą, tuo būdu sudarydami pilną vaizdą ir poetės aplinkos ir vidinio jos pasaulio. Pavyzdžiui — "saulė atsigręžė į mane kaip liūtė" (psl. 34), pereina į saulę, kuri "įkaitusi, kaip malūninkas" (psl. 50) ir vėliau į saulę, kuri "ūžia, kaip miestas." (psl. 60) ir t.t. Suradimas tikslaus žodžio, sudarymas kandaus, daug nusakančio palyginimo yra poetės menas, nors čia taip pat slypi ir beveik vienintelis jos prasižengimas: vietomis, susižavėjusi savo suasmenintais veikėjais, poetė palieka juos proziniuose sakiniuose. Nors tokių atvejų yra nedaug, pvz. "Dangus žengia į priekį / maurodamas kaip žvėris". (psl. 10); "Vasara — vaikštinėja kaip stambus pareigūnas" (psl. 24); "Saulė! Tarytum eigulio sūnus / (ar jaunas dvarininkaitis)."(psl. 33), bet jie yra įkyrūs.

Pabaigai, galima sakyti, jog poetės Sadūnaitės naujausias rinkinys yra jautrus, įdomus, intriguojantis ir rodantis vis didesnį tobulėjimą žodžio ir tiesos ieškojimo mene.

Živilė Bilaišytė

Gili meilė gamtai

Nesu poetė, nei literatė, nei kritikė, tik mėgėja ir, perskaičius Danguolės Sadūnaitės poezijos knygą "Laiškai Dievui", norėčiau su Jumis pasidalinti savo įspūdžiais, jausmais ir pasidžiaugti nuostabiais vaizdais, kuriuos ši knyga iškėlė.

Pirmiausia, antraštė "Laiškai Dievui" kažkaip man tarsi sakė, kad gal čia bus kokia nauja, moderniška, charakteringa lietuviška psalmų knygutė. Bet atvertus viršelį ir pavarčius knygos lapus, pastebėjau, kad eilėraščiai yra pavadinti su gilia meile gamtai (pvz.: "Saulė!, "Lietau!", "Vakaras", "Tyla", "Rytas prie Ežero"). Daugiau įsigilinus į šią knygą ir pati įsijungus į gamtos gyvenimą, lyg kokia gėlė ar medis, supratau, kad gamta savo gražumu, savo nuolatiniu pasikeitimu iš tikrųjų rašo laiškus Dievui.

Knyga bendrai yra plonutė, ir eilėraščiai retai išdėstyti — yra lengva skaityti, bet sunkiau yra pagauti mintį ar suprasti jausmą. Eilėraštis susidaro tik iš kelių žodžių, tik kartais atsiranda trumputis sakinys. Žodžiai, frazės nevisada siejasi; mintis išreikšta jausmais ir nepaprastais vaizdais. Yra daug taškų, dvitaškių, brūkšnelių... o ką jie reiškia, dažnai nelengva suprasti. Bet jie sudaro tarpą, kuriame skaitytojas gali savąsias mintis tęsti ir tokiu būdu sujungti visai skirtingas nuotaikas. O, jos kartais taip pasikeičia, kad atrodo, kad gale lyg koks žaibas staiga apvertė visą eilėraštyje sukauptą jausmą.

Technika moderniška ir puikiai pavykusi. Danguolės Sadūnaitės eilėraščių stilius turi panašumo į E. E. Cumming's poeziją — tik jos turi palyginti daug daugiau ženklelių, kreipimosi į gamtą, antitezių, o mažiau aliteracijos, onomatopėjos. Rimo nėra, bet žodžiai sklandžiai byra viens po kito, sukurdami vaizdą ar reikšdami mintį, ar jausmą. Ritmas yra žodžių sukurtas garsinis įspūdis. Bet to tradicinio kirčiuoto ritmo nėra. Eilėraštis groja taktą pagal emociją, nuotaiką; štai, staiga iš **lento** pasikeičia į **allegro vivace** ir atvirkščiai. Toks staigus ritmo pasikeitimas pabrėžia poetės besikeičiantį jausmą eilėraštyje.

Knyga yra padalinta į tris dalis: "Žiemai Artėjant", "Vidudienį", ir "Pavasarį." Yra svarbu įsidėmėti šių padalinimų pavadinimus, nes jie duoda pagrindą suprasti to skyriaus eilėraščius. Sakitytojas, atvertęs knygą ir pasitaikiusį eilėraštį perskaitęs, sunkiai susigaudytų ir nesuprastų eilėraščio prasmės, nežinodamas bendros skyriaus temos.

Pirmojoje dalyje — "Žiemai Artėjant" Danguolė Sadūnaitė išdėsto savo jausmus, kuriuos, intymiai įsijungus į gamtos gyvenimą, ji jaučia. Gamta, jai rodos, kaip žmonės pergyvena tuos pačius jausmus ir taip pat elgiasi. Štai, rudens metu, ji mato dangų žengiantį pirmyn ir maurojantį kaip žvėrį. Ir žiūrėk, kitame eilėraštyje ji atjaučia begalinį medžio norą dar kartą pabučiuoti "saulės vyskupišką žiedą." Vėliau, eilėraštyje apie rudens lapus, ji mato, kad jie dega spalvingai, kaip ugnies liepsna ar kaip gėlė, bet toliau ji pyksta ant rudens, kad lapus išmėto ant žolės, ir asmeniškai pergyvena šią tragediją:

"O tai ne lapai!
Tai tavo ir mano kaulai:
kūnai ir veidai." (Lapai)

Antroji dalis — "Vidudienį" — yra atskiras skyrius ir nesiriša su pirmuoju. Čia autorė nesilaiko sezoninės tvarkos. Dabar poetė ne tik kreipiasi į gamtą, kiek į pergyventus asmeniškus jausmus vidudienį. Rašo apie didmiestį, tamsų kambarį, tylą, kančią, vasarą, šeštadienio rytą, ir t. t. Stilius toks pat kaip ir ankščiau.

Trečiame skyriuje — "Pavasarį" — Danguolės Sadūnaitės nuotaika yra linksmesnė. Gamta atbunda, ir poetės džiaugsmas vėl sugrįžta. Ji kreipiasi į medžius linksmai: "Jūs iškeliat pavasarį aukštai." (Prie Durų), ir pastebi, kad žolė "...jaučia viena kitos petį — —". Taip pat šiame skyriuje poetė introspektyviai žvelgia į save:

"O mintys apie tave,
Vargina mane
dieną — — naktį,
lyg bičių spiečius."
(Mintys apie tave)

arba,

"Ir kažkas manyje atsitiesia.
Kažkas juokiasi, verkia.
Kažkas skuba sutikti saulę."
(Giesmė)

Bendrai, "Laiškai Dievui" yra labai įdomus ir moderniškas poezijos rinkinys. Yra verta paskaityti, tik gaila, kad reikia labai įsigilinti, suprasti mintį. Tiems, kuriems poezija turi būti aiški, ritmuota ir rimuota, neras jokio džiaugsmo, skaitydami šią eilėraščių knygą. Bet tiems, kurie mėgsta neeiliuotą moderniską poeziją, ypač tiems, kurie bando sukurti savo panašaus stiliaus eilėraščių, siūlau paskaityti ir įsigilinti į šią knygą. Čia Jūs atrasite naują stilių, įdomų žodyną, ir gal net kitaip suprasite ir žiūrėsite į gamtos grožį.

Lina Kriaučiūnaitė

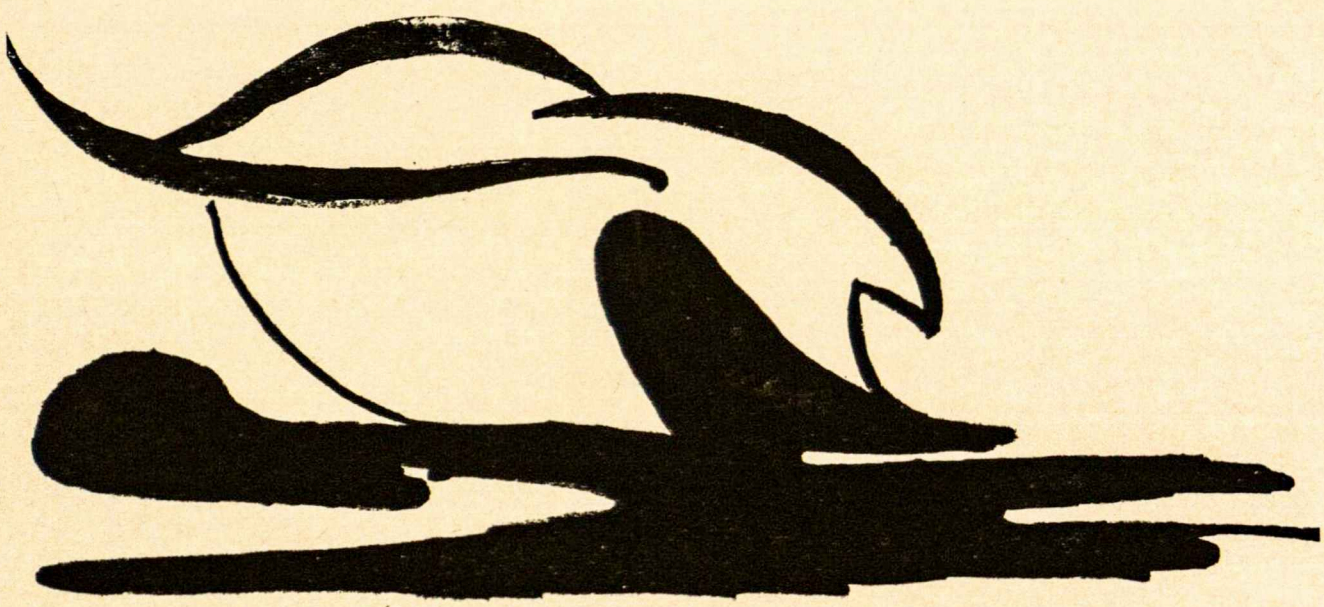

ŽIVILĖ BILAIŠYTĖ

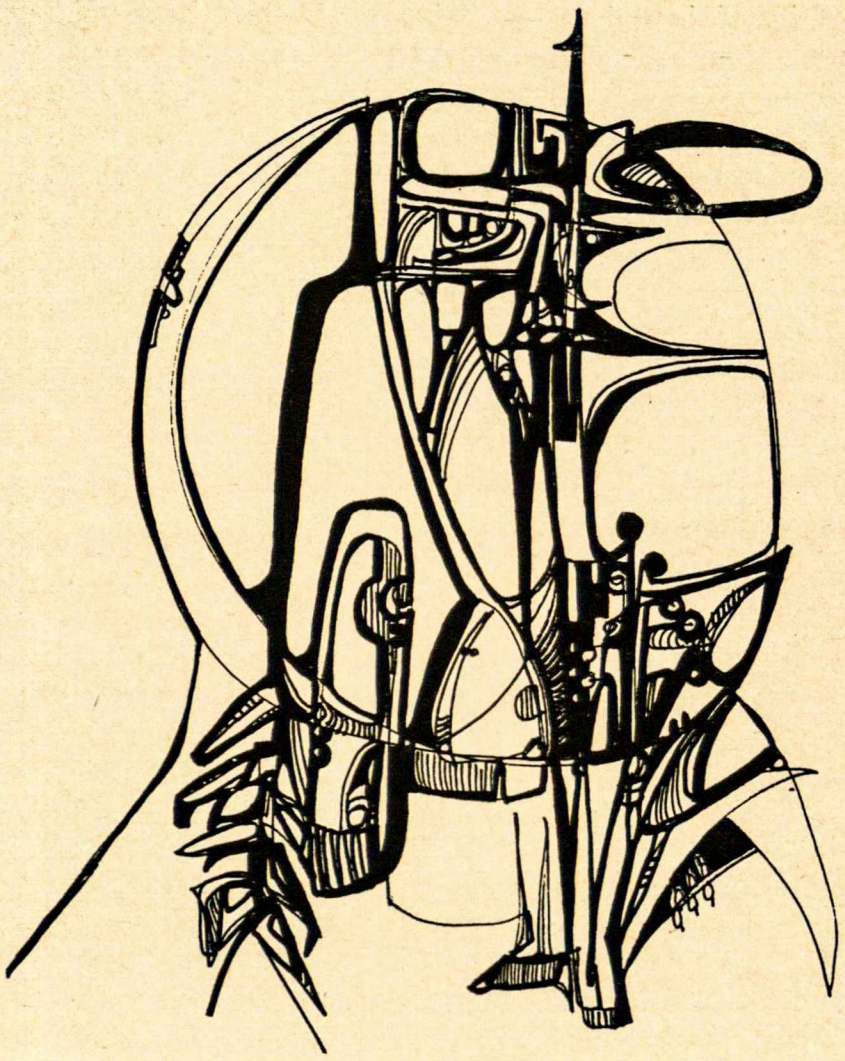

I

Gatvėje, kuri neturi vardo,
aš kada nors apsigyvensiu,
ten, kur į šonus drieksis
akinanti lyguma ir varpos.

Čia įsikurs pavargęs miegas,
išleis šaknis į vakarines dulkes,
čia įsiveis tik juoda, balta,
ir beprasmiai plotai.

Čia laikrodis tiksės
mieguistais ritmo žingsniais,
bejausmės jo rodyklės nežinos,
ar juoktis, ar raudot,
sutikus gatvėje mano
paklydusias akis ir nebylius pirštus.

Gatvėje, kuri neturi vardo, lankysis
juodi šunys
ir laikrodinis ritmas, neturintis sielos,
bet mokantis nušluostyt ašaras hipnotišku
vienodumu.

Kažkur, toli, pasaulyje
tebežydės vis purpurinės gėlės.
Kažkur toli vis šniokš pakvaišę minios ir
sidabrinės uždangos atskleis ideologiją,
kažkur vėl gims skaidrumas.

Bet čia,
bevardėj gatvėje,
tik laikrodis ir dulkės
mokys
tikėjimo.

II

Aš liksiu tavo mėlynoms akims ištikima,
nors ir dabar jų mėlynumas moka paskandint.

Kadaise aš tikėjau taip tvirtai,
kad tapti žodžiu būtų net smagu,
kad, trapią gėlę išauginus, išmokyt ją juoko
būtų įdomu.

Ar visa tuo ir pasibaigs?
Gyvenimas suglaus savo tamsius sparnus,
ir aš jo paslapčių nebeatskleisiu,
(juk susitaikyt reik su likimu)
ar aš mėnulyje sidabro nebekasiu?

Ir visa, ko nebėra, ir visa, kas galėjo būti,
ir visa ko nebus,
suaugs tvirtai į vieną stuobrį sausą ir

aš liksiu tavo mėlynoms akims ištikima,
aš tau atnešiu išdroštą laukimą
ir auką tau paliksiu šventakalnio papėdėje
po varvančiu lietum,

vidurnakčiais pabudusi, šnabždėsiu tau maldas
(išgelbėki mane),
ir nors atsakymas vaidensis tyloje,
aš liksiu tau ištikima.

Ir šlapią grendimą matuodama,
ir slaptą naštą nešdama,
aš vis šešėlyje nakvosiu,
aš liksiu tau ištikima,

taip man laukimas taps kartus
ir kada nors, kai mane ras
gyvenimo sparnuose pasimetusią,
aš jiems kartosiu ir kartosiu —
aš tau likau ištikima.

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

Jaunųjų kūryba

KEISTAS NUOTYKIS

Aš nežinau, kaip ir pradėti apie šį keistą nutikimą. Svarbiausia, kad tai atsitiko Dainavos stovykloje praėjusiais metais. Dar ir dabar mane drebulys supurto, tai prisiminus. Šį nuotykį mačiau ir išgyvenau ne vienas, bet su draugu, kuris manes prašė, kad niekam apie tai nesakyčiau.

O buvo šitaip. Atsivežėm "firecrackers". Vakare visiems sugulus, Dainava paskendo tyloje. Buvo taip tylu, kad nedrįsome iš lovos pasikelti. Bijojome, kad kas mūsų nepastebėtų. O ypač mūsų vadovai. Truputį palaukę, pirštų galais išslenkame pro duris. Nakties tyla ir tamsa mus baimino. Lėtais žingsniais einame prie Spyglio. Kažkas sušlama, mes pritupiame ir apsidairome. Vėl tylu ir ramu. Atidariau dėžutę ir išėmiau savo "firecrackers".

Krūmuose kažkas sujuda ir prieš mus išlenda didelis zuikis. Lygiai toks pat kaip ir per Velykas piešiamas su margučiais, ilgom ausim, dar ilgesniais ūsais ir perskelta lūpa. Norėjome bėgti, bet kaip nuo zuikio bėgsi. Jam staiga prakalbėjus lietuviškai mums užėmė kvapą, o iš baimės negalėjome nei pajudėti.

— Ką jūs čia veikiate? Ar norite pažadinti savo draugus ir visus medžiuose miegančius paukštelius? To tai nedarykite.

Zuikis į mus žiūrėjo savo didelėm akim ir laikėsi išdidžiai, kaip kunigaikštis, o mes kaip bailūs nykštukai. Vėliau iš krūmų išlindo dar du zuikučiai ir zuikienė. Jie sutūpė ratu ir savo priekinėm kojom braukė ūsus ir į mus žiūrėjo kaip į Ciceros gangsterius.

— Iš kur jūs? Kaip čia atsiradote? — pratariau taip tyliai, kad vos pats girdėjau, ką kalbu.

— Mes čia atsidūrėme kaip ir jūsų tėvai. Bėgome nuo krašto pavergėjų. Perbėgome visą Rusijos žemę, Sibirą, Aliaską ir atsiradome čia Amerikoje. Ilgai klajojome po miškus ir laukus, kol galų gale užkliuvome čia Dainavoj. Koks nuostabus kampelis. Per visą vasarą aidi jūsų juokas ir dreba žemė nuo jūsų žaidimų, o trispalvei plevėsuojant jaučiamės kaip tėvų žemėje. Mes laukiame jūsų atvažiuojant kas vasarą, rodos ir mes įsijungiame į jūsų tarpą. Bravo, kad jūs čia susirinkę dainuojate, šokate ir gražiai bendraujate, susirinkę iš didelių miestų. Na, vyručiai, jau laikas skirtis. Po vidurnakčio.

Išsiskyrėme kaip geri draugai. Sumetėme "firecrackers" į ežerą ir, dar tyliau sugrįžę, įsmukome į lovas.

Nepamirškite, kad Dainavoje gyvena nuostabi iš tėvų krašto atbėgusi zuikio šeima.

Dainava, 1971 m.

Paulius Laniauskas

AŠ ESU AKMENUKAS PRIE VALGYKLOS

Aš esu akmenukas prie valgyklos ir gulėdamas mąstau, kodėl vaikai taip lekia į tą valgyklą. Nei ten geras valgis, — surūgęs pienas, ištižę blynai, — nieko įdomaus. O tas "kool-aid", vis tik raudonas ir raudonas. Atrodo, kad virėjos nežino, kad yra ir kitokių spalvų.

Aš, nuliūdęs akmenukas, guliu prie vėliavos stulpo. Kartais pakeliu akis pažiūrėti, kaip plevėsuoja Lietuvos vėliava. Mano svajonė — vieną dieną kaip nors pasiekti tą mylimą šalį. Aš niekad nemiegu, ausytės vis atdaros, girdžiu tiek daug apie tą tėvynę, kur mano mylimų draugų tėvai augo.

Per dieną, naktį galvoju, kaip pabėgti iš šitos Dainavos, bet neišgalvoju kaip. Meldžiuosi į Brolį Virgilijų (matote, į Dievą netikiu), kad kas nors manęs pasigailėtų ir man leistų nuskristi į tėvų šalį.

Jau dvi savaitės baigiasi, nieks į mane nepažiūri. Štai, aš, nuliūdęs akmenukas, visą savo gyvenimą tik mąstysiu ir mąstysiu.

Rita Neverauskaitė
Detroit, Mich.

Vieną dieną, valydama po savo lova barakuose, aš pamačiau nykštuką. Jis buvo apsirengęs su raudonom kelnaitėm, žaliu švarkeliu ir geltona kepurėle. Jis į mane žiūrėjo savo didelėm rudom akim. Jo mažos kojytės virpėjo, ir atrodė, kad jis neturėjo jėgų pastovėti. Jis norėjo pabėgti, bet negalėjo. Aš pasakiau: "Labas" ir jis man atsakė "labas", aukštu, cypiančiu balseliu. Štai kaip prasidėjo draugystė su Kulkiu.

Lionytė Bradūnaitė
Chicago, Ill.

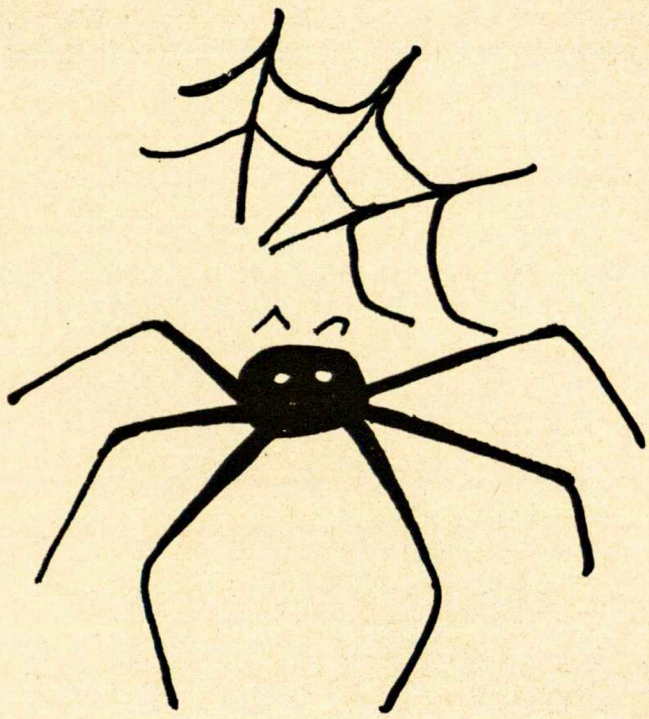

STORAS VORAS

Per du krūmus, per tris tvoras
Ištempė sau tinklą voras.
Tinkle įsistatęs puodus
Kepa muses, verda uodus.

Voras turi apetitą,
Valgo vieną, valgo kitą,
Valgo keptą, valgo virtą,
Valgo, valgo, kol nuvirsta.

Voras stena ir dejuoja,
Uodai pilve smuikais groja.
Musės šoka ten kalvelį,
Oi, kaip skauda, oi, kaip gelia.

Daktarėli, gelbėk vorą,
Gydyk jo pilvuką storą!

Jonas Kuprys
Cicero, Ill.

STUDENTŲ STOVYKLA

PRADŽIA

Vasaros galas. Paskutinės dienos prieš grįžimą į kasdienybę ir rutiną.

Po miesto ūžesio, patenkam į kalnų ramumą, tylą. Štai aštuonių dienų ir naujų pergyvenimų pradžia.

Sekmadienį, rugpiūčio 29 d., pradeda rikiuotis automobiliai Neringos stovyklavietės aikštėje. Visur matosi įkravos ir miegami maišai. Susitinkam matytus pažįstamus ir draugus iš Dainavos kursų, švenčių, suvažiavimų ir susimetam į barakus po 10 ar 12 asmenų.

Antra valanda. Registracija. Vardas? Pavardė? Adresas? Telefonas? Amžius? Mokslo šaka? Batų numeris? Cigarečių rūšis? Kartais pasitaikydavo studentų, kurie asmeniniems reikalams stovyklos laikotarpiui pakeisdavo savo vardą. Romualdas Pumpurys. Bonifacas Puspliumpis. Nerimantas Gerimantas. Donatas Blynas. Apolinaras Špinkys. Hipolitas Kutararkis. Viso stovyklautojų — 97.

Penkta valanda. Atidarymas. SAS CV-bos pirmininkas Jurgis Oniūnas mus supažindino su vadovybe. Stovyklos komendantė (yep: komendanTĖ) yra dr. Elona Vaišnienė. Ponia gana energingai paaiškino stovyklavietės taisykles. Su tokiu pat entuziazmu kai kurias taisykles

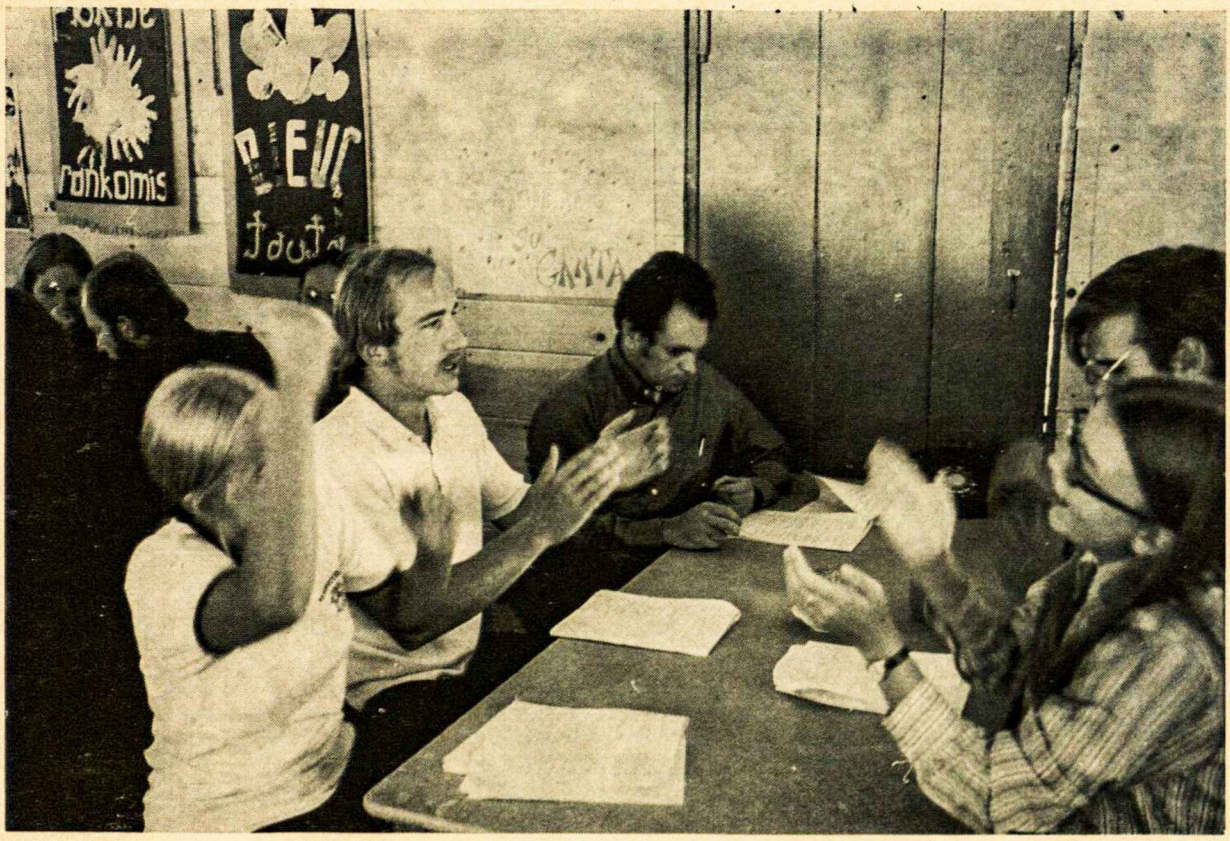

Gita, Algis ir Danutė dainuoja, o svečias Mons. Barroni žodžius seka.

nubraukė, o ir kelias savo pridėjo. Tiksliai paaiškino, kur šiukšles mesti:

— Prie obels. Žinot, tas nususęs medis vidury kiemo.

Stovyklos dvasios vadas: tėv. Tadas Degutis OFM iš Niujorko. Administratorius: Kęstutis Sušinskas. Berniukų vadogas: Rimas Petrauskas. Mergaičių vadovė: Birutė Balčiūnaitė. Vakarinių programų vedėja: Danguolė Stončiūtė. Sporto vadovai: Regina Kryžinauskaitė ir R. Petrauskas. Sekretorės: Bernadeta Tutinaitė ir Rasa Navickaitė. Vandens sargė: Jūratė Žymantaitė. Šeimininkė: ponia Razgaitienė iš Toronto. Virtuvės padėjėjai: Dalia Bičiūnaitė ir Vytenis Čyvas. Muzikantai: Rimas Juzaitis ir Antanas Razgaitis. Antanui taip pat teko didelė padėka dėl stovyklos suorganizavimo.

Vakarienė ir dainos ir pasiruošimas susipažinimo programai. Danguolė salėje pravedė žaidimus ir "Dating Game". Po šių užsiėmimų išsikraustėm laukan, kur prasidėjo linksmavakaris. Iki naktipiečių jau buvom užtenkamai susipažinę. Tęsėm vakarą šnekom ir dainom salėje.

Jau pirma diena prabėgo. Beliko tik septynios. Apie tai, kas per jas atsitiks, galėjom tik spėlioti, prieš pasiduodami poilsiui ir miegui.

Pirmadienis, rugpiūčio trisdešimta diena

Pirmąjį stovyklos pašnekesį atliko dr. Rimas Vaišnys, mūsų komendantės vyras. Nors jis yra santarietis, bet, anot Jurgio Oniūno, jis yra "ateitininkas-by-marriage." Savo pašnekesyje dr. Vaišnys nušvietė moderniosios technologijos pažangos problemą ir jos ryšį su žmonijos ateitimi.

Mes visi esame girdėję, kad technologija yra nepaprastai pažengusi, tačiau mes ne taip lengvai apčiuopiame tos pažangos dydį. Šitai pažangai išryškinti pre-

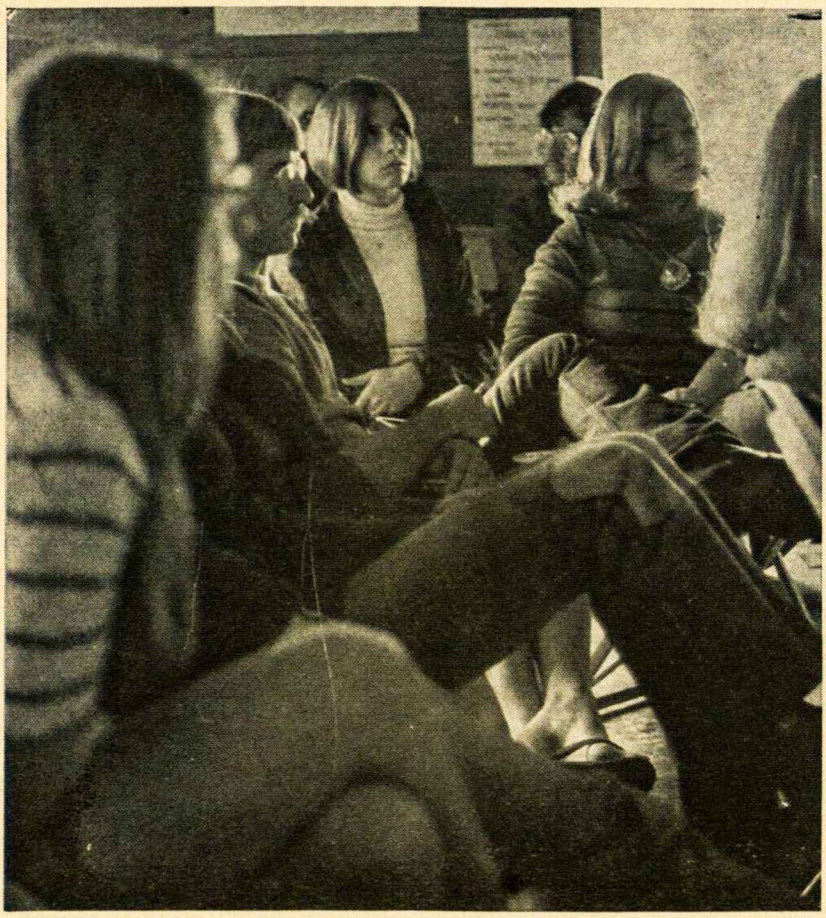

Susikaupę studentai klausosi...

legentas pateikė šį pavyzdį: "Reliatyviai paėmus, kas dešimtį metų kompiuterių mokslas padaro tokią pažangą, kokią gamta evoliucijos būdu padaro tik per milijonus metų." Jau dabar yra kompiuteriai, kurių pagalba suprojektuojami kiti kompiuteriai. Pramatoma, kad kompiuteriams bus suteikta tokia galia, kad jie pradės diktuoti žmonėms, kaip elgtis. Dr. Vaišnys ir kelia klausimą, ar mes žinosime, kada "ištraukti štepselį". Panašaus pobūdžio problema šiandien yra su DDT. Pradžioje, DDT išradimas buvo laikomas svarbiu žmonijos laimėjimu. Šiandien, tačiau, DDT nuodija visą gamtą. Šitie nuodai net yra randami žmogaus organizme. Iš šių pavyzdžių yra aišku, kad žmogus turi kritiškai pažvelgti į technologijos pažangą ir atsargiai spręsti, kokią įtaką tai turės žmogaus ateičiai.

Kun. Cukuras kalbėjo apie konkretaus gyvenimo teologiją. Ši teologijos sritis apjungia istorijos, lyties, darbo ir mirties teologijas. Prelegentas pareiškė, kad šiandien bažnyčia neturi reikiamų atsakymų į daugelį gyvenimo klausimų, nes bažnyčios teologai mažai dėmesio yra skyrę šiai teologijos šakai. Labiausiai remdamasis Karl Rahner mintijimu, kun. Cukuras sutrauktai apibūdino šios teologijos sritį.

Konkretaus gyvenimo teologijos prasmė slypi antlaikiniam Kristuje. Taip žvelgiant, Kristus, dieviškasis Logos, įprasmina istoriją, lytinį gyvenimą, darbą ir mirtį. Žmogaus gyvenime antlaikinis Kristus atsiveria "Kairos" momente. Tai yra Dievo duotas momentas, kada žmogus įeina į sąlytį su antgamtiniu pasauliu. Žmogus tada pajunta laikinumą ir amžinybę. Tai yra tikros savo gyvenimo meilės išdava.

Šios paskaitos išvada buvo aiški: Bažnyčia turėtų siekti konkrečios gyvenimo teologijos išryškinimo, nes tai suteiks tikintiesiems kur kas gilesnį gyvenimo supratimą.

Pirmadienio vakare buvo literatūros vakaras. Tiksliau jį reikėtų pavadinti poezijos vakaru, nes buvo ribojamasi tuo žanru. Savo poeziją pirmiausiai skaitė viešnia Vitalija Bogutaitė. Jos tematika įvairi, nuo išlaisvintų moterų iki dramblių.. Savo poeziją skaitė ir studentai, tiksliau studentės — Bernadeta Braciūtė ir Vaida Kuprevičiūtė. Programą papildė Ramūnas Underys, padainuodamas, gitarai pritariant, kelias savo sukurtas dainas. Sekančią programos dalį sudarė jaunų poetų, "Tiltai ir tuneliai" knygos pristatymas. Efektingai skambėjo poezijos ištraukos, skaitomos žvakių šviesoje. Tuo ir baigėsi pirmadienis stovykloje.

Antanas Razma

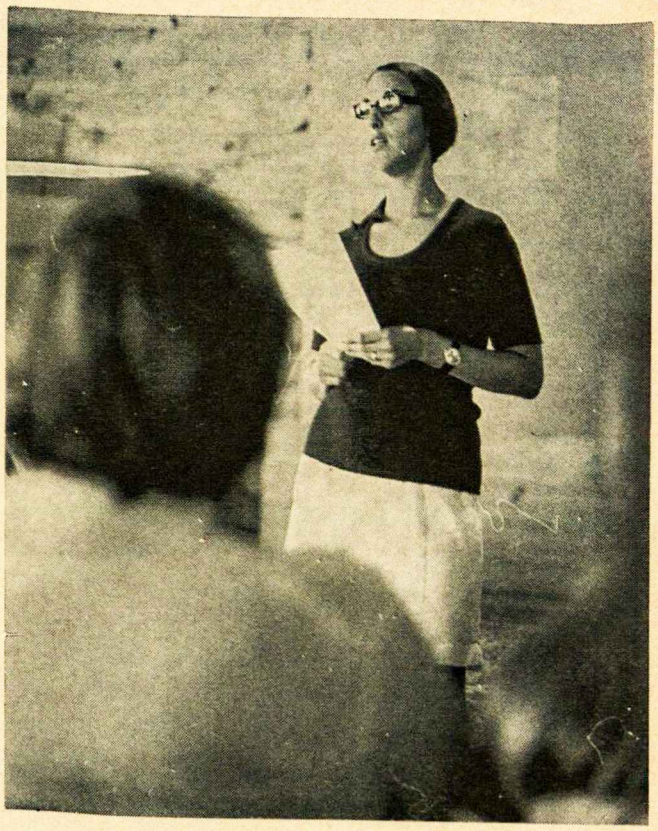

Gintarės Ivaškienės pašnekesio.

Antradienis, rugpiūčio trisdešimt pirma diena

Tur būt niekas neatsimena, kurią studentų stovyklos dieną Dr. Kęstutis Keb-

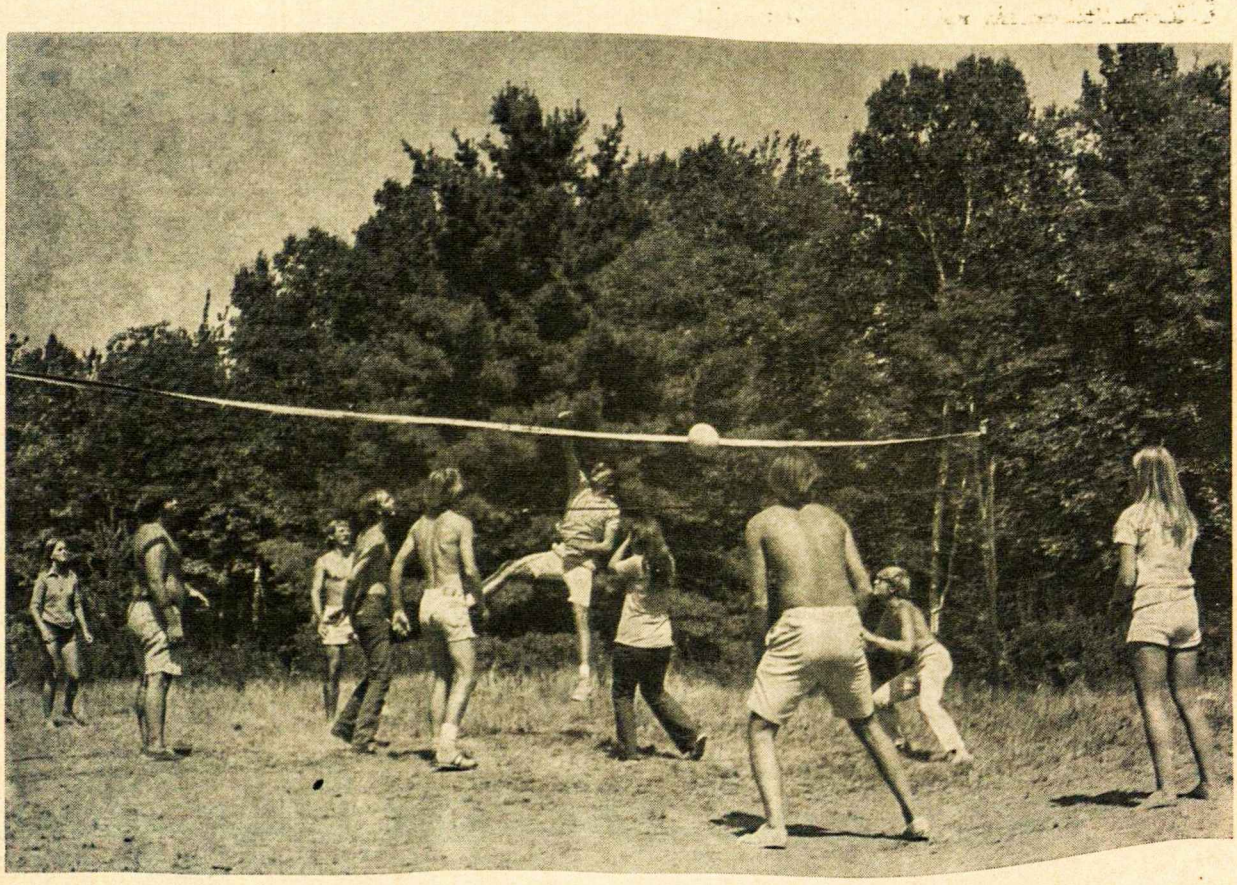

Stipriai užkirstas tinklinio sviedinys.

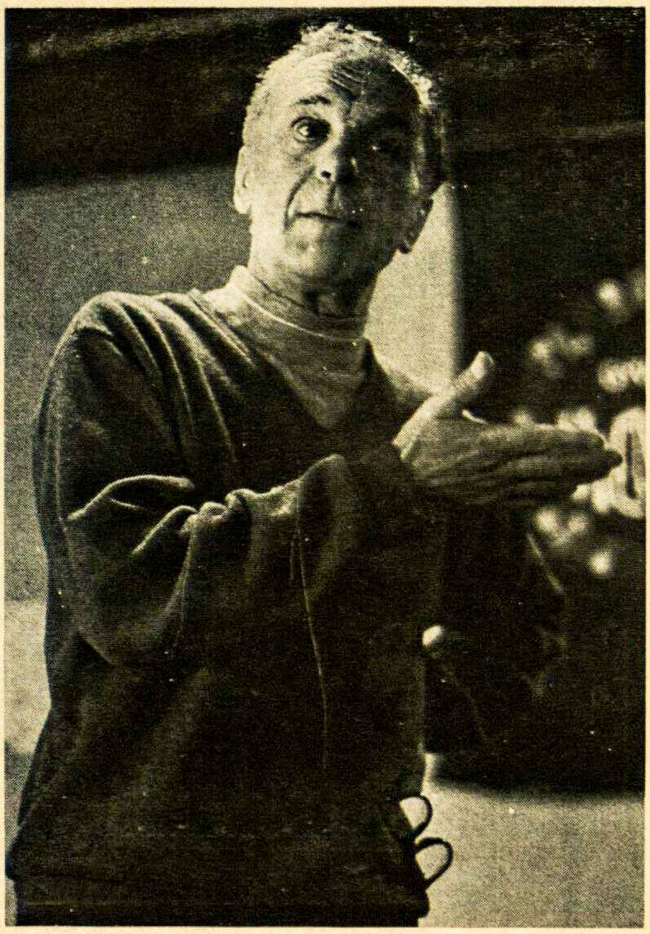

Kun. Stasys Yla mintį pabrėžia mostu.

lys skaitė paskaitą apie Lietuvių literatūrą ir p. Gintarė Ivaškienė kalbėjo tema "Kas yra ateitininkas"; taipgi kurį vakarą visi talentai pasirodė ir vėl išnyko.Džiaukimės, kad tie išsiblaškėliai studentai iš viso atsimena, kad kažkas įvyko.

Vis dėl to, tai buvo antradienio rytas, kada dr. Keblys mums apžvelgė lietuvių literatūrą. Jis paaiškino, kad dabar mūsų literatūra vystosi dviem takais — išeivijoje ir Lietuvoje. Dr. Keblys pristatė žymiausius dabartinius literatus ir jų veikalus, o trys studentai, Dainora Juozapavičiūtė, Jūratė Jasaityte ir Almis Kuolas, dr. Keblio talkininkai, perskaitė trumpas ištraukas iš tų veikalų. Po paskaitos sekė klausimai ir gyvos diskusijos. Tikiuosi, kad po tokios įdomios paskaitos ne vienas studentas pasiryžo daugiau lietuviškų knygų skaityti.

Po pietų į mus prabilo p. Ivaškienė. Jos kalba nustatė gaires diskusijų būreliams, kurie turėjo išnagrinėti "Kas yra ateitininkas." Remdamasi Antanu Maceina, prelegentė apibūdino pilnutinį krikščionį, inteligentą ir visuomenininką. Sekė laisvos diskusijos būreliuose. Kai kurie rimtai diskutavo; kai kurie, švelniai pasa-

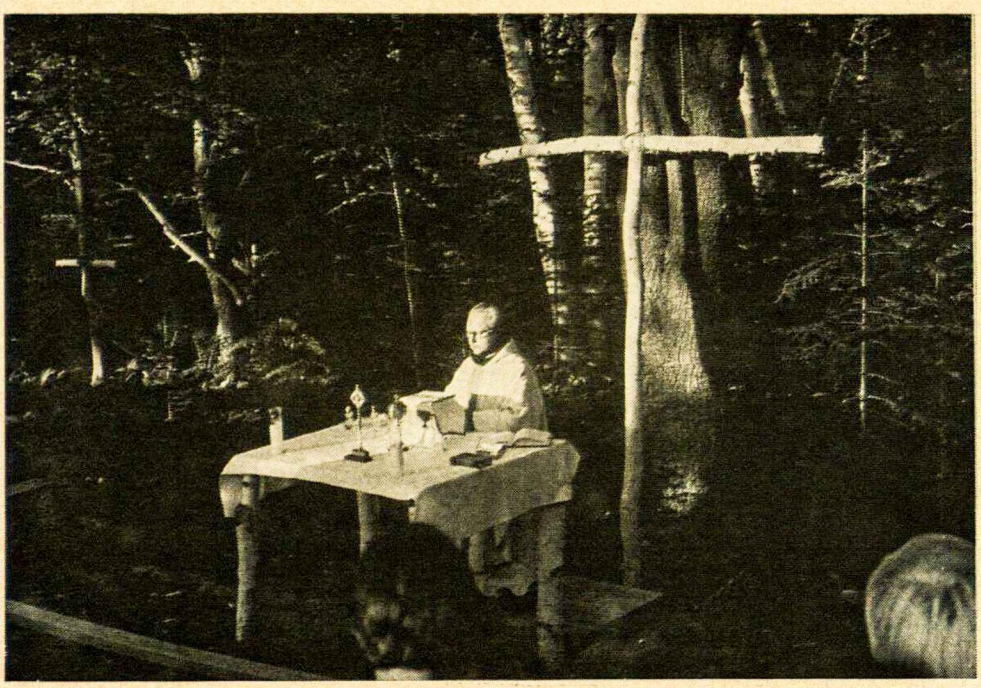

Šv. Mišios prie ryto saulės nušviestų beržų.

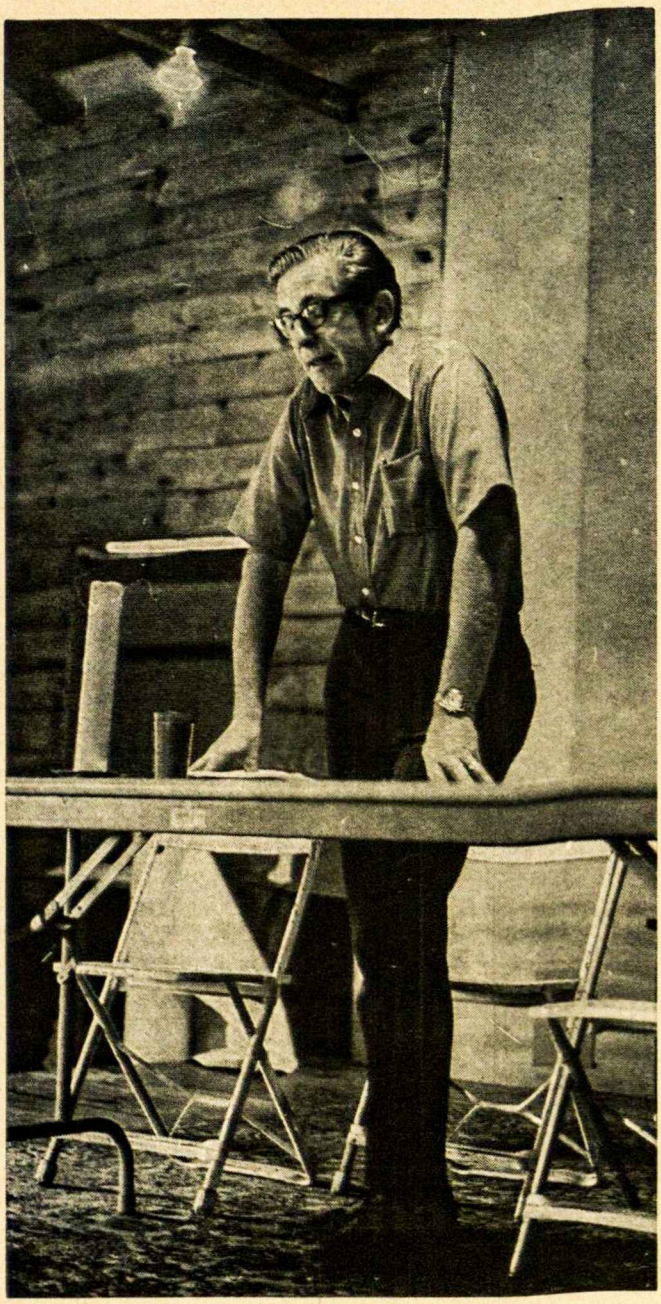

Dr. Kęstutis Keblys.

kius, ne taip rimtai. Manau, kad visi nusprendė, koks turėtų būti idealus ateitininkas. Tačiau ne taip lengva to idealo siekti.

Saulė, vos pakilus, vėl pradėjo nusileisti. Po Šv. Mišių, paskaitų, laisvalaikio ir maudymosi visi rinkosi talentų vakarui. Pasigėrėjom stovyklautojų sugebėjimais ir vieni kitus prajuokinom. Atsirado mūsų tarpe beveik profesionalių dainininkių ir muzikantų. Bet šį vakarą atsiminsim, kaip premjerą Kuoljuzaičio operos "Kiaulė rūtų darželyje."

Dar ilgai būtume dainavę prie laužavietės, bet gęstanti ugnis ir šaltas Vermonto kalnų oras nuvarė visus poilsiui.

Onilė Vaitkutė

Trečiadienis, rugsėjo pirma diena

Trečiadienio rytą stovyklautojai lėtai išsirito iš miegmaišių, nenorėdami palikti savo šiltą guolį. Naktis buvo labai šalta ir nemaža žmonių šalo nakties metu. Rytinė paskaita — kun. Stasio Ylos "Lietuvių religingumo bruožai." Prelegentas rado lietuviuose tris pagrindinius to religingumo bruožus. Pirmas bruožas — dvasinio momento laikymas aukščiau už formalinį. Lietuviui oficialumas ir apeigų dirbtinumas nepageidaujamas, jam svarbiau yra išgyventi ir pajusti Dievą. Antras bruožas — lietuvis daugiau vertina tiesą ir dorovę, o ne malonę. Lietuvis tikįs ar netikįs yra tiesos ieškotojas. Jam tikėjimas nėra dovana, bet sprendimas, padarytas po daug mąstymo. Todėl jo tikėjimo negalima paveikti prievarta, o tiktai per protą. Trečias bruožas — asmeninis santykis su Dievu jam svarbesnis negu bendruomeninis. Lietuvis dažniausiai privačiai meldžiasi. Bažnyčioje jis bando kalbėti su Dievu tiesiogiai. Su žmonėmis jis nekalba apie religinius pergyvenimus, nes jie yra tokie intymūs dalykai, kurių kiti gali pilnai nesuprasti. Tos savybės yra geros. Kaip galimą priekaištą paminėjo, kad lietuviai savo religijoje yra per pasyvūs.

Kun. Yla gan įdomiai kalbėjo, bet man asmeniškai atrodė, kad jis per daug ideališkai žvelgė į lietuvius, iškeldamas tiktai geras ypatybes, o neigiamų visai neminėdamas.

Po pietų atvyko net trys svečiai: kun. Pugevičius supažindino su kitais kartu at-

vykusiais paskaitininkais Monsignor Geno Barroni ir Richard Krickus, kurie abu dirba "National Center for Ethnic and Urban Affairs." Barroni įdomiai samprotavo, kad šiuo laiku Amerikoje katalikų etninių grupių tarpe vyksta revoliucija. Šie žmonės nebepriima Amerikos kaip "melting pot", bet ieško savo identiteto. Daugiausia dėmesio skyrė faktui, kad jau per ilgai baltos etninės grupės buvo pasyvios politikoje. Laikas atėjo joms susijungti ir išrinkti kandidatus, kurie juos suprastų. Krickus trumpai apibūdino priežastis, dėl kurių baltos etninės grupės neturi jėgos. Kai jų seneliai atvyko į Ameriką, jie norėjo ko greičiau pasidaryti amerikonais ir tvirčiausiai gynė viską, kas amerikoniška. Jie tuoj pat prisiėmė mintį, kad jei žmogus sunkiai dirba, tai jam garantuotai pasiseks. Todėl jie nenorėjo priimti jokios paramos iš vyriausybės, nes tai įrodytų jų nedarbštumą.

Vakarinė programa buvo montažas, kurį paruošė ir pravedė Jūratė Jasaitytė. Tema buvo pagerbimas žmonių, kurie paaukojo savo gyvybę Lietuvai. Po montažo buvo Šventos Mišios, kuriomis ir užbaigėme dieną.

Laisvydas Krutulys
(Saulius Girnius)

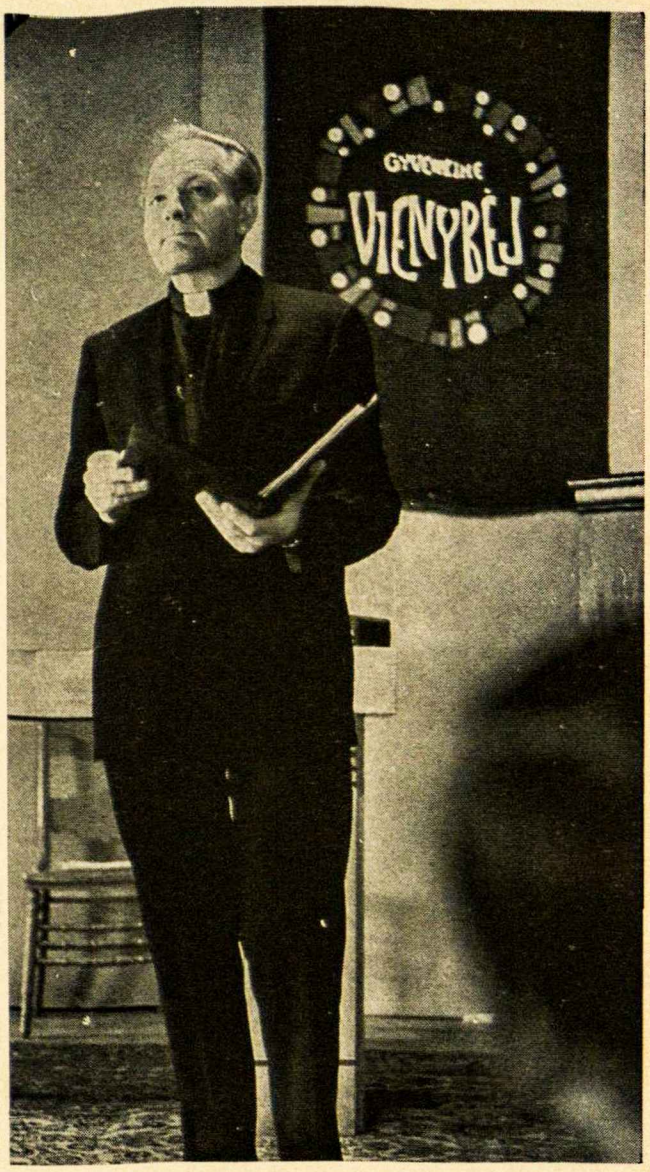

Kun. Gediminas Kijauskas, S.J.

Ketvirtadienis, rugsėjo antra diena

Šiandien fuksų diena, visokių kvailysčių ir išdykavimų diena. Tačiau, tarp visų tų nesąmonių suradome laiko pasiklausyti kelių pašnekesių.

Tėvas Kijauskas kalbėjo labai aktualia tema — apie šiandieninę etninių grupių padėtį Amerikoje. Savo mintis prelegentas parėmė kun. Andrew Greeley knyga, "Why Can't They be Like Us?" Ten sakoma, kad Amerikoje žmogus jaučiasi kaip imigrantas arba tremtinys. Augdamas amerikoniškos aplinkos įtakoje, asmuo virsta technikos pažangos auka. Kitaip pasakius, tokio gyvenimo įtakoje jis praranda "save". Todėl ir jaunas žmogus nežino, kam angažuotis; nemato gyvenimo prasmės. Šitas žmogaus pasimetimas aiškiai siejasi su dvasinių vertybių praradimu. Greeley aiškina, kad tokių vertybių šaltinis kaip tik galėtų būti bendruomeninis tautinių grupių gyvenimas ir jų tradicijos. Taipgi etninėse grupėse religijos reikšmė yra kur kas svaresnė, negu vadinamoje Amerikos "vidurinėje klasėje." Galutinioje išvadoje Tėvas Greeley siūlo "amerikonams" sugrįžti į savo etnines grupes ir pasisemti tų vertybių, kurias išblaškė Amerikos technikos pažanga.

Seselė Palmira savo paskaitoje atskleidė gyvosios dvasios prasmę pagal vysk. J. Matulevičiaus mintijimą. Jis iškėlė pirmoje eilėje gyvosios dvasios reikalingumą religinėm kongregacijom. Gyvoji dvasia yra džiaugsmingas atsivėrimas Kristuje. Per Kristų gyvoji dvasia virsta tikrove ir uždega žmogų gyvenimo tobulėjimui. Ji nebūna uždara žmoguje, o naturaliai veržiasi į aplinką ir tada tampa pačiu gyvenimu. Ateitininkai irgi savo buvimą tiek įprasmins, kiek jie turės šios gyvosios dvasios.

Dalia Jasaitytė

Fuksų diena, ketvirtadienis

Oi, oi, žiūrėkit į šį netovulą sutvėrimą. Iš kur atsirado? Tur būt per klaidą pateko į studentų stovyklą. Juk čia susirenka tik tobuli, protaujantieji gyvūnai. Fuksai gi nei tobuli, nei protaujantieji. Fuksai ištižę! Šitie fuksai nesikeičia. Kiekvienais metais pasitaiko po porą ištižėlių. Bet šiais metais mūsų fuksai buvo neįprastai netikę!

Įsivaizduokit, mūsų fuksai išdrįso viešpačiams pasipriešinti. Sukėlė revoliuciją. Pasiskelbė sau nepriklausomybę. Atsirado! Tiesiog nemoralu! Bet viešpačiai, tobuli, protaujantieji, suprato, kad tai netobulybės pažymys, ir vargšams fuksams nutarė atleisti. Ir ne tik atleist, bet pamokyti ir net į savo tarpą įsileist.

Sunku buvo tuos fuksus išmokyti būti tobulais. Mokėme, mokėme, patys išmokome, o jie dar vis apstulbę vaikščiojo. Nutarėm imtis rimtesnių priemonių. Kiekvienam puspročiui fuksui, pagal jo pajėgumą, uždavėm darbelį. Vieni turėjo akmenukus su nosim rident per kiemą. Kiti balionus pūtė. Be reikalo pūtė. Tik balionus sugadino. Visi sprogo. Bet iš kitos pusės, fuksams karštą orą atšaldė. O patys mizerniausi fuksai, kurie nepajėgė nieko daugiau, kramtė taboką. Po to ir jie nebebumbėjo.

Fuksai ginasi nuo viešpačių.

Dr. Elona Vaišnienė moko stovyklautojus prancūziškai.

Pagaliau visi fuksai, išlaikę egzaminus ir pasidarę tobulais, buvo pakrikštyti ir perkelti į tobulas rinkas. Tik tada garbingasis fuksmeisteris Rimalmis Juzkuolaitis galėjo ramia širdimi nueiti miegoti.

Tobulas
(Almis Kuolas)

Penktadienis, rugsėjo trečia diena

"Lietuviškos dvasios merdėjimas" — tokia tema prabilo į mus komendantė Elona Vaišnienė. Tiesą pasakius, jautėme, kad ne lietuviškoji dvasia, o mes merdėjom tą dieną. Oras buvo tvankus, ir dangus aptrauktas šviesiai pilku šydu. Nežiūrint šilumos ir drėgmės, ėmėm atidžiai klausytis...

Dalis lietuviškos visuomenės yra susidariusi mastą, pagal kurį sprendžia, ar mūsų jaunimo dvasia dar gyva. Pavyzdžiui, parengimuose pasižiūri į mažą atsilankiusiųjų skaičių ir liūdnai krato galvas. Reikia atsiminti, kad į paskaitas ir minėjimus tiek jaunimas, tiek vyresnieji neateina. Spaudą vien tik akim permeta lygiai **ir** senoji, **ir** jaunoji karta.

Blogis blogio neišbraukia ir kaltės nepanaikina. Reikia visiems kartu kibti į darbą. Lietuvių kalbos vartojimas mums yra nemaža problema. Geriau kalbą vyresnieji gali padėti šią problemą palengvinti. Kalbos tolimesniam lavinimui ir miklinimui skaitymas visiems yra būtinas.

Nereikia savęs riboti vien lietuvišku skaitymu ar bendravimu. Dr. Vaišnienės žodžiais reikia būti "cultural hog" — kiek galima daugiau griebti iš lietuviško ir amerikietiško gyvenimo; kuo pilniau gyventi abiejose visuomenėse. Amerikietis paprastai susiduria tik su savo amžininkais ar savos profesijos žmonėmis. Lietuvis, baigęs savo dienos darbus, gali pasinerti į visai kitą kultūrą, į "alternative life style". Yra progos susitikti su senesniais ir jaunesniais, su kitų profesijų ir pažiūrų žmonėmis. Kitaip sakant, yra progos būti dvigubu žmogumi.

Po iškilusių gyvų ir ilgokų diskusijų, dr. Vaišnienė pademonstravo, kad ji taip pat esanti ir geras žmogus — ji įsakė mums pasiraižyti ir praleisti likusį rytmetį sporto aikštėje. Nereikėjo mūsų antrą kartą prašyti...

Pasimankštinę, pavalgę ir pasimaudę susirinkome pasiklausyti pranešimų. Jurgis Oniūnas, SAS centro valdybos pirmininkas, buvo neseniai grįžęs iš Pax Ro-

mana suvažiavimo Šveicarijoje. Jis nupasakojo suvažiavimo dienotvarkę ir eigą ir trumpai apibūdino Pax Romana veiklą ir reikšmę. Taip pat paminėjo susitikimą Vakarų Vokietijoje su ten esančiais studentais ateitininkais.

Pavakary Romas Sakadolskis, Jaunimo Kongreso rengimo komiteto pirmininkas, prabilo į mus. Jis perdavė mums labai laukiamų žinių apie kongresą. Iškilo daug klausimų ir neaiškumų ir diskusinių temų netrūko. Baigiant, Romas priminė, kad ateitininkai turi labai svarbų vaidmenį Jaunimo Kongrese — daug jų yra komitetuose ir kongreso rengėjų tarpe — ir kvietė visus kuo gausiau kongrese dalyvauti.

Labai informatyvią ir linksmą dieną baigėme šokiais. Akordeonistai par excellence Juzaitis ir Razgaitis suprakaitavę darbavosi. Gaida gaidą vijo, kojos pačios taktą mušė, o ir šokėjų per naktį netrūko...

Onytė Kliorytė

Šeštadienis, rugsėjo ketvirta diena

Paskutinioji "darbo" diena buvo gan laisva, mat tebuvo viena paskaita. Tarp tinklinio rungtynių ir maudymosi ar į miestą važiavimo išgirdome Kęstučio Čižiūno paskaitą.

Jo tema kontraversinė ir įtaigojanti: "Raudonosios Kinijos ir Sovietų Sąjungos santykiai ir jų įtaka į Lietuvos laisvės perspektyvas." Savo paskaitą prelegentas grindė Almariko parašyta knyga, **"Ar Sovietų Sąjunga išsilaikys iki 1984 metų?"** Šios knygos autorius teigia kad, kilus karui tarp Sovietų Sąjungos ir Raudonosios Kinijos, Rusija žlugs. Prelegentas aiškino, kad Kinija yra labai suinteresuota Sibiro plotais. Kinijos gyventojų perteklius verčia ją plėstis į rečiau gyvenamas vietas. Kai karas kils, Sovietų Sąjungoj esančios tautos bandys atsikratyti rusų valdžios. Sovietai ir kinai tai aiškiai mato ir atitinkamai ruošiasi. Kinai ypatingą dėmesį kreipia į ukrainiečius, nes jie po rusų yra antri savo didumu. Taipgi kiniečiai renka

Išvargę fuksai skelbia taiką.

Mintimis pasidalinant po skanių pietų.

žinias apie dabartinę Lietuvos padėtį. Šios temos spekuliatyvinis atspalvis sukėlė nemaža klausimų ir diskusijų, kurios rodo, kad visi nori būti pranašais.

Šio vakaro programa buvo gan ypatinga, net susidėjo iš dviejų dalių. Pirmą dalį atliko kaiminystėje gyvenanti MacArthur šeima. Ji yra jau plačiai pasižymėjusi savo amerikoniškų liaudies dainų išpildymu. Mes juos entuziastiškai priėmėm. Atsidėkodami, mes sudainavome porą lietuviškų dainų, ir atrodo, kad jiems patiko mūsų dainavimas.

Šiai programos daliai užsibaigus, mes ėjome prie ežerėlio, kur mūsų laukė spirgus laužas. Mums bedainuojant, kažin iš kur atplaukė mažas irklinis laivukas, pilnas keleivių, merginos ilgom sukniom, o vyrukai plačiausiom kelnėm. Aha, čia tai dipukai! Tada prasidėjo jomarkas. Užsimanė tie dipukai pamokyti stovyklautojus, kaip reikia "lietuvišką" polkutę šokti. O vietiniai Neringos gyventojai nutarė dipukus apšviesti ir išvedė naujai atvykusius "jitter-bug" pašokti. Taip šokom, dainavom ir linksminomės iki ankstyvųjų gaidžių.

Kazys Maniokas

PABAIGA

Ta-raa-ra-ra-raaaaa-ra, gamta jau atsigavo... Ta-ra-ra-ra-ra-raaaaa-ra...

Su pirmo akordeono tonu visų stovyklautojų pagalvės buvo užverčiamos ant ausų.

Paskutinis rytas buvo prasidėjęs taip, kaip ir visi kiti.

Vėliavos aikštėje mūsų laukė pižamuoti antrojo barako gyventojai. Ir visas barako vidus. Lovos... staliukai... rūbai... peleninės... Visas kreditas šiam darbui tenka Antanui Dambriūnui, kuris "Kaip varijotas vidury nakties mus išvertė iš lovų". (Antrojo namelio gyventojas).

Sekė pusryčiai, o po jų suvaidintos masinės laidotuvės. Susirinkęs gausus būrys jaunimo, lydimas ritmingo varpo skambesio, nuleistais plakatais, paskutinį kartą palydėjo savo draugus į amžiną poilsio vietą. Veidai liūdni, susijaudinę. Kol. Vytenio Čyvo atsisveikinimo žodis mus visus sugraudino:

— Tik pagalvokit, kiek mes laiko praleidom su savo a. a. draugais.

Prisiminkit, kaip jie guodė mus nusivylimo valandose...

Bet, nenusiminkime! Mes savo tuščių

vyno bonkų ir alaus skardinukių nepaliksime vienų. Mes šioj vitoj įsteigiame Ateitininkų Alaus Akademiją.

Sekė paminklo pastatymas ir akademijos dedikacija.

Stovykla oficialiai užsibaigė po pietų, dr. Vaišnienei ir R. Petrauskui išvažiavus, bet dauguma stovyklautojų pasiliko iki pirmadienio ryto. Komendanto pareigas perėmė Paulius Alšėnas, berniukų vadovo — Vytas Narutis.

Laisvalaikį praleidom pakuodamiesi, be to, nuvažiavome dar į miestelį paskutinį kartą sužaisti krepšinio. Kiti, šaukdami, kad mirs nuo vandens šalčio, bet vis tiek maudydamiesi, nepraleido paskutinės progos įšokti į balą.

Taip ir prabėgo diena. O įvairių valstybių mašinų Neringoje matėsi vis mažiau ir mažiau. Kai tik apsisukdavai, reikėdavo jau kam kitam sudainuoti atsisveikinimo melodiją.

Bet dar mūsų buvo nemaža ir vakare atsilankėm į Baazo vokišką kavinę mano namelyje. Susėdę pusiau viduj, pusiau lauke, buvom pavaišinti vosokiais skanumynais. Kai jau pakako užkandžiauti, davėmės šokti... Sienos drebėjo, grindys judėjo, vietos nebuvo, oro pritrūko, bet brolyti tu mano, mes smagiai laiką praleidom.

Grįžom į barakus su numindžiotais pirštais, sulaužytais šonkauliais; negalėjome kvapo atgauti... Ir taip visi su patenkintais šypsniais veiduose užmigome.

Teliko sapnuoti apie praėjusią savaitę. Sugyvenimą. Iškeltas mintis. Etnicizmą. Dainas. Dunkin Donuts. Fuksus. Dipukus. Improvizavimą. Naktibaldavimą. Beržus. Smakus ir Abdulas.

Pirmadienio rytą, per kelias valandas, nebeliko studentų ateitininkų stovyklos. Mes visi po gabalėlį jos gyvosios dvasios išsivežėme namo su savim. Mes tą dvasią gal perdirbsime, gal paliksim tokią, kokią prisiminame, bet ja dalinsimės ir ji mus jungs.

Rasa Navickaitė

Stovyklai baigiantis, studentai svarsto ateities planus.

KREIVOS ŠYPSENOS

Studentų stovyklos humoras

Dipukų polka

Aš lietuvis, aš dipukas,
Ant visų aš karaliukas.
Mėgstu aš gerai nugerti,
Į saldų midutį nerti.

Plačios kelnės plevėsuoja,
Rausvos ausys tabaluoja,
Ieškau sekso amžinai,
Bet vis einas atbulai.

Lyg tai būčiau raganosis,
Melsvai rausva mano nosis
Į karčiamą rodo kelią,
Arielkėlė gerklę gelia.

Lagaminą pasiėmę,
Kepuraitę nusiėmę,
Žengiam drąsiai, išdidžiai,
Mūs nebaido šoviniai.

Bet mūs širdys ir jausmai
Lietuvoj liks amžinai,
Išvežtuosius paminėsim,
Šimtą čerkų jiem linkėsim.

Rimalmis Juzkuolaitis

Stovykloje buvo visa eilė užsiėmimų. Net ir mokėmės, kaip rašyti meilės laiškus. Štai vieno laiško pavyzdys:

Mieliausioji mano liepsna ————————

Kaip skaudu be tavęs gyvent. Kiekvieną vakarą, kai saulė leidžias, aš pradedu mąstyti apie tave, ir ašaros pradeda bėgt, kai pagalvoju apie šiltą šypseną ir karštas lūpas. Aš taip tavęs pasiilgau ————————, kad norėčiau šokt nuo pasaulio galo pamatyti tave.

Nepriimk šio laiško, kaip dar vieną iš daugelio meilės laiškų, bet kaip atsidarymą vieno žmogaus kitam. Tai yra subrendimo ženklas, kai du žmonės gali atvirai išreikšti savo mintis.

Priimk mano meilę ————————————,
būk atvira laikui ir idealui.

Su šypsena,

———————————

Man pradžios mokyklos mokytojas liepė nebūti etniku. Jis man vis sakydavo: "Geno, ar tai tavo itališka dešra smirdi sumuštiniuose prie lango? Kodėl tu nepasidarai amerikonu ir nevalgai salami?"... Bet štai pažiūrėkim į tuos "amerikonus" ir pamatysim, kad jie neturi kultūros. Tik pažiūrėk — jie dirba tris darbus, kad susitaupytų pinigų ir galėtų nusipirkti 60,000 dol. vertės virtuvę. O toj prabangioj virtuvėj jie tada verda hot dogs.

Mons. Barroni

korespondencijos

Rimtai nusiteikusi Vysk. M. Valančiaus kuopos narė Vida Kuprytė.

Vysk. M. Valančiaus kuopos iškyla į gamtą

Cicero, Illinois

Sekmadienis, Spalio dešimtoji... hm... kas per diena. Saulė ne šypsojosi, o kvatojo, voliodamasi dangaus skliautu. Likti tokią dieną namuose būtų viešas gamtos įstatymų laužymas... Bet kasgi tokią nuodėmę linkęs daryti? Visi tik skubėjome prie mokyklos, kur jau stovėjo, kaip visuomet sukleręs, geltonas autobusas.Tuoj susigrūdom į jo vidų. Globėja ponia Palionienė suskaičiavo mus: "Jei neklystu, — keturiasdešimt penki" —tarė ji lyg abejodama. Globėja p. Baronienė skaito dar sykį. Ir koks stebuklas — suskaičiavo... irgi keturiasdešimt penki. Važiuojam... važiuojam keturiasdešimt penki linksmi ateitininkai. Kiti, mažiau linksmi, važiavo automobiliais, o nuliūdę niekur nevažiavo. Nevažiavo ir aukštoji merginų klasė. "Mes esame aukštosios klasės, nes mūsų suknelės ir nosys aukštai iškeltos" —pareiškė Burbulytė ir Bulbalytė. Taip, taip, aukštai iškeltos... pritarė dar kelios kitos... Mes gi džiaugiamės, kad tą dieną nepriklausėme jokiai klasei; nei amerikoniškai, nei lituanistinei; nei žemai, nei aukštai. Tą dieną važiavome į "Herriks Lake" parką.

Štai ir iškylavimo vieta. Ežerėlis, aplink miškas, aikštės tinkamos žaidimams ir niekieno neužimtos. Puolėmės prie žaidimų: kas futbolą, kas tinklinį, kas kvadratą, o globėjas Tauginas, atsivežęs puodą, rengėsi virti dešreles. Žaidimų įkarščiui praėjus, pradėjome dairytis, kad akys pagautų, kas aplink dedas. Žiūrim į ežerą. O ten antis plaukioja. Čia pat Linas ir Artūras su pagaliais bando paimti antį į nelaisvę. "Ė.... jaunuoliai, ką ten darote?" — piktai prabilo kuopos pirmininkas Paulius. Bet daug ką apie tai kalbėti nebuvo laiko. Globėjas Tauginas, švilpdamas švilpynę, šaukė: Eikit greičiau valgyti... dešrelės svyla...

Palikę antį, puolėme prie dešrelių. "Palaukit, palaukit, —pirma pasirašykit, o po to gausit po dešrelę". Valgėm pasirašę, o po to ir nepasirašę. Taip mums bevalgant, atvyko iš kažkur kuopos globėjas dr. Kisielius ir skundėsi, kad šiandien dar nieko nevalgęs ir poterių nekalbėjęs. Ką padarysi. Davėm jam dešrelę ir parašo nereikalavom.

Laisvo laiko nebuvo daug. Dar nespėjom dešrelių sudoroti, o globėja p. Palionienė šaukė visus į olimpines varžybas. "Kas laimės pirmą vietą, gaus dovanai lėktuvą" — pareiškė globėjas Tauginas, nešdamas pilną "shopping bag" dovanų. Savu lėktuvu visi norėjo skraidyti, todėl ėjom su viltimi laimėti pirmą vietą. Tuoj buvo sudarytas Olimpinių žaidynių teismas. Globėjas Tauginas — teisėjas; Palionienė — prokuroras, o dr. Kisielius advokatas. Prasidėjo šokimo į viršų varžybos.

— Aš tiesiog nesuprantu šių laikų medicinos — kalbėjo sau, stebėdamas rungtynes, dr. Kisielius; kai aš šokau ant savo nuosavų kojų, tai vieną iš jų išsisukau, o jie šoka ant sprandų ir nei vienas nenusuka. Ir taip ant sprandų būtų šokę ir šokę, jei prokuroras nebūtų čia įsimaišęs. "Aš reikalauju išmesti tuos, kurie šoka ne pagal mediciną". Linas šoko ne pagal mediciną.— Linai, prašau, — pasitrauk. "Na,

Keturi Miško Brolių kuopos nariai. Iš kairės: Juozas Laukaitis, Dana Staškevičiūtė, Paulius Laukaitis ir Tadas Klimas.

gal dar jam vieną kartą duoti šokti, jis gal netyčia ore apsivertė". Bandė išteisinti jį advokatas dr. Kisielius. Bet teisėjas palaikė prokuroro reikalavimą...

Baigėsi olimpinės žaidynės; jau rengiamės grįžti į Cicero, bet kur Valius? Valiaus nėra! Kas žino, kur Valius? — Valius išėjo į mišką, — aiškino pirmo skyriaus jaunutės, — jis ten medžios ir pagaus labai didelę varlę. Globėjai visur laksto šaukdami: Valiau! Valiau! Bet Valiaus niekur nėra. Atvažiuoja ir geltonas autobusas. Kuopos globėjas dr. Kisielius sukviečia visus į būrį ir liepia už gerai pasisekusią iškylą sušukti tris kartus valio. Bešaukiant trečią kartą iš kažkur atsirado ir Valius — visas purvinas, bet su visomis gyvybės žymėmis. Dar kiti buvo įspyrę sviedinį tarp medžio šakų. Bandė jį išmušti su kitu, bet ir tas įkliuvo. Nutarėm medį piauti, bet piūklo nebuvo...

Pagaliau mes vėl autobuse ir žinome, kad už pusvalandžio vėl būsime toj vietoj, kur prikalta lenta su užrašu: "Welcome to Cicero, the best town in America — Drive carefully".

Jonas Dumputys
(ne korespondentas).

MIŠKO BROLIŲ KUOPA
Rochester, N. Y.

Kaip ir kitur, Rochesteryje prasidėjo nauji mokslo metai, O su mokslo metais prasidėjo Rochesterio moksleivių Miško Brolių kuopos veikla. Susirinkę po sėkmingai įvykusios metinės šventės, išrinkome naują valdybą, kuri mums vadovaus per šiuos metus. Į naują valdybą įeina Tadas Klimas, pirm., Juozas Laukaitis, vicepirm., Danutė Krokytė, sekr., Vytautas Butrimas, ižd. Kuopoje yra vienuolika narių: 8 vyresni moksleiviai, 2 jaunesni moksleiviai ir vienas kandidatas. Mus sutiko globoti pernykštis globėjas dr. Jonas Dėdinas ir stud. Daina Kojelytė.

Išrinkti valdybą neužtenka, reikia dar sudaryti ir metinį planą, kuris duotų gaires veiklai. Tad susirinkimo metu iškėlėme tokias mintis: turėti diskusijas įvairiom temom (apie ateitininkiją, dabartinio pasaulio problemas, modernią muziką ir tt.), surengti iškylą, suruošti Rochesterio visuomenei stalo teniso ir šachmatų turnyrą, dalyvauti metinėje Kalėdų eglutėje su pasirodymu, išleisti sekantį kuopos laikraštėlio numerį. Tikimės, kad valdyba panaudos šias mintis ir paruoš tikrai gerą metinį planą.

Be vietinės veiklos esame pasiryžę dalyvauti ir tolimesnėse vietovėse. Mūsų kuopos narys Kostas Petrauskas dalyvavo Toronto kuopos suruoštose studijų dienose ir grįžęs padarė trumpą pranešimą. Keli nariai norėjo dalyvauti Putnamo kursuose, bet neprisiruošė, ir kursai įvyko be mūsų atstovo. Bet net trys nariai žada dalyvauti žiemos kursuose Dainavoje. Taip pat nemažas skaičius narių pažadėjo dalyvauti New Yorko kuopos ruošiamoje meno parodoje su savo kūriniais.

Planų ir vilčių turime daug. Tikimės, kad ištesėsime.

dk

NUO ADMINISTRACIJOS STALO

I. Garbės Prenumeratoriai

Garbės prenumeratoriai už 1971 metus po 15 dol. atsiuntė:

V. Baronas	Venezuela, S. A.
A. Barzdukas	Falls Church, Va.
Kun. J. Grigonis	Groton, Conn.
A. Ivaška	Monroe, Conn.
J. Jodelė	Los Angeles, Calif.
A. Kazickas	New Rachele, N. Y.
Kun. V. Martinkus	Providence, R. I.
Dr. J. Meškauskas	Chicago, Illinois
N. Šerepkaitė	Chicago, Illinois
A. Viliušis	Chicago, Illinois

II. Aukojo "Ateičiai" paremti:

Chicagos ASS skyrius	Chicago, Illinois	$300.00
Detroito ASS skyrius	Detroit, Mich.	$ 50.00
Spaudos Kioskas	Detroit, Mich.	$ 50.00
Dr. J. Meškauskas	Chicago, Ill.	$ 25.00
Kun. J. Staškevičius	Toronto, Ontario, Canada	$ 25.00
I. Mitkus	Chicago, Illinois	$ 10.00
Prano Dovydaičio At-kų kuopa	Lemont, Illinois	$ 10.00
Dr. V. V. Adams	Akron, Ohio	$ 8.00
Dr. S. K. Rudys	Old Hickory, Tenn.	$ 8.00
J. Aistis	Washington, D. C.	$ 5.00
Kun. A. Gleveckas	Albany, N. Y.	$ 4.00
V. Baleišytė	Chicago, Ill.	$ 3.00
A. Baltrukėnas	Akron, Ohio	$ 3.00
I. Baužaitė	Kenosha, Wisc.	$ 3.00
Dr. N. V. Bražėnas	Sparkill, N. Y.	$ 3.00
A. Bridžius	Cleveland, Ohio	$ 3.00
J. Butkus	Bridgeport, Conn.	$ 3.00
M. Kurliandskaitė	Worcester, Mass.	$ 3.00
Kun. Dr. K. Širvaitis	Newtown, Pa.	$ 3.00
Kun. Dr. Z. Smilga	Middletown, Conn.	$ 3.00
Kun. J. Tautkus	Omaha, Nebr.	$ 3.00
V. Vaičiūnas	Whitby, Ontario, Canada	$ 3.00
A. Gražiūnas	Woodhaven, N. Y.	$ 2.00
J. S. Jonaitytė	Grand Rapids, Mich.	$ 2.00

ALp(LKA)1786
1971, Nr.9

III. Apmokėjo "Ateities" prenumeratą, siuntinėjamą užsienio mok

Dr. J. Sungaila	Toronto, Ontario, Canada	$ 10.00
A. Valavičius	Chicago, Ill.	$ 10.00
Dr. N. V. Bražėnas	Sparkill, N. Y.	$ 5.00
A. Bridžius	Cleveland, Ohio	$ 3.00
Kun. V. Karalevičius	Jersey City, N. J.	$ 3.00
Dr. Vl. Lelis	Rochester, N. Y.	$ 3.00

IV. Aukos surinktos už "Žygis Ateičiai":

Gintarė ir Audrutė Barisaitės	Windsor, Ontario, Canada	$ 80.00
Viktorija Kleinotaitė	Racine, Wisc.	$ 57.76
Saulius Kuprys	Cicero, Ill.	$ 25.00
Ramutis Pliūra	Racine, Wisc.	$ 12.16
Mirga Šerepkaitė	Chicago, Ill.	$ 5.75
Rasa, Linas, Zita, Vida ir Audronė Šoliūnai	Lemont, Ill.	$ 68.00

Už garbės prenumeratas bei aukas nuoširdžiai dėkoja

"Ateities" Administracija

90.725.328